

NAČIN SVETIH MISIJA SV. GAŠPARA DEL BUFALA

Uvod: Willi Klein, cpps. Kufstein 2005.

Prijevod s talijanskog jezika: Marko Pranjic, Zagreb 1988./Willi Klein, cpps, Kufstein 2005.

Uvod

1. Izvorni tekstovi koji daju konkretan uvid u apostolat naše Družbe u vrijeme osnivanja jesu, osim «Regula Fundatoris», slijedeći: Način svetih misija i pripadajuće pjesme; smjernice za razna udruženja vjernika koja ih je Gašpar nazvao «Ristretti» (udruženja, kružoka); upute za duhovne vježbe vjernika i posebnih slojeva ljudi te odredbe za druge slične aktivnosti. Nadalje dokumenti kojih se tiču odnosi Družbe misionara krvi Kristove prema Nadbratovštini Predragocjene Krvi (popisi imena, upisa, misnih intencija itd.) i drugi dokumenti koji navedu molitve, pobožna djela i oprost u korist onih koji su se upisali u Nadbratovštinu.

2. Što se tiče načina svetih misija koje se sastoje od elemenata pokore i kateheze, Gašpar se u mnogim vidovima nadahnjivao – osim na *Odredbama za pučke Misije* udruženja ‚Evandeoskih Radnika‘¹ – na slavnim misionarima prošlosti, osobito Isusovcima, a također na sv. Alfonzu di Liguori i na sv. Leonardu di Porto Maurizio². Posebna karakteristika u Gašparovu načinu je širenje pobožnosti krvi Kristovoj te poseban naglasak kojeg daje aktivnostima *poslije* misija: oživljavanje na licu mjesta već postojećih bratovština i naročito osnivanje različitih udruženja koja obuhvaćaju sve kategorije osoba dotičnog mjesta, počevši od klera. *Udruženje Apostola* za svećenike je bio glavni stožer svih ostalih udruženja, koja su trebala služiti očuvanju plodova misija. *Udruženje sv. Franje Ksaverskog* bio je zadužen za noćni oratorij muškaraca; *Udruženje Sestara karitativne Ljubavi* brinulo je za formaciju i apostolat žena; *Udruženje Gospoda* obuhvaćao je osobe primarnog sloja u mjestu za promicanje izobrazbe i dobrih djela; *Udruženje sv. Franje Ksaverskog* okupljao je mladiće a *Udruženje Kćeri Marijine* djevojke; *Djelo za Katehizaciju* poučilo je djecu; *Djelo mjesečne Duhovne Obnove* okupilo je sve. Svi vjernici, koje bi god već bratovštine bili članovi, bili su pozvani upisati se u *Bratovštinu Predragocjene Krvi*, koja je bila priključena Nadbratovštini pod istim naslovom u Rimu (Sv. Nikola in Carcere).

3. Pri pregledu ovih dokumenata postavlja se pitanje radi li se o smjericama za apostolat *misionara Nadbratovštine Predragocjene Krvi* ili za apostolat *misionara Družbe Predragocjene Krvi*. Oba se naslova upotrebljavaju. Drugim riječima: jesu li *misionari Nadbratovštine Predragocjene Krvi* identični s *misionarima Družbe Predragocjene Krvi*? Među misionarima Nadbratovštine bilo je osim biskupijskih svećenika također biskupa i redovnika; ovi bijahu misionari Nadbratovštine Predragocjene Krv, ali ne bijahu članovi Družbe koju je Gašpar osnivao. Misionari Gašparove Družbe činili su zasebnu juridičku skupinu, premda su istovremeno bili članovi Nadbratovštine i nazvani u mnogim

¹ Za utjecaj načina misija udruženja koje se zvalo *Operai Evangelici* («Evandeoski radnici»: udruženje revnih biskupijskih svećenika osnivano od Gaetano Bonanni-a, u kojem je Gašpar sudjelovao sve do osnivanja svoje Družbe) na Gašparov način usp. *Regolamento per il tempo delle Sante Missioni. La Congregazione dei Missionari del Preziosissimo Sangue*, I (1815-1837), izdao Beniamino Conti, Rim 1998., str. 20-27.

² O povijesti pučkih misija i o utjecaju velikih pučkih misionara na sv. Gašpar, vidi Conti, Guglia, Carmelo, *Il vangelo agli ultimi, Metodi, problemi, proposte delle missioni popolari*. Edizione Devoniana, Rim 1990.

dokumentima *misionarima Nadbratovštine Predragocjene Krvi*. U godinama osnivanja bilo je raznovrsnih naslova za misionare Gašparove Družbe, no možemo ustanoviti da su se u godinama 1818. – 1831. najčešće zvali *misionari Nadbratovštine Predragocjene Krvi*, iako je Gašpar smjernice u kojima se taj naslov nađe napisao za misionare svoje Družbe. Ovi su ustvari učinili jezgru misionara Nadbratovštine te su živjeli zajedničkim životom. Godine 1831. Gašpar zamijenio je u naslovu riječ «Nadbratovštine» riječju «Ustanove» (tal. «Istituto»), ili zvao ih je jednostavno «Misionarima Predragocjene Krvi».

4. U svesku 12 spiska sv. Gašpara³ nalaze se dva teksta *Metodo delle Missioni*: jedan je rukopis sv. Gašpara (*Scritti del Fondatore* 12, 124-138) a drugi je tiskani tekst kojega je 1819. god. u Rimu tiskao Lino Contedini i kojega je Gašpar god. 1835. prerađivao (*Scritti del Fondatore* 12, III). Razlike između oba teksta su uglavnom redakcijske naravi. Glede dokumenta *Metodo delle Missioni* Giovanni Merlini svjedoči slijedeće: «Što se tiče načina kojega je primjenjivao u misijama mogu reći, da se radilo uglavnom o onomu kojega je sluga Božji [Gašpar] dao tiskati od Lino Contedini-a u Rimu god. 1819. Rekao mi je da ga je Albertini, njegov duhovnik, pregledao. Osim toga mi je rekao, da je tekst bio kontroliran osim od uobičajenih lektora također glede liturgijskih dijelova od Svete kongregacije za obrede... Moram upozoriti na to da je on u rujnu 1835. iznova pregledao i korigirao jedan primjerak, kojeg mi je dao za generalni arhiv, gdje se sada čuva» (G. Merlini, *S. Gaspare del Bufalo – Un santo scruta un santo*, Rim-Albano 1984, 53).

5. Za ovaj hrvatski prijevod koristio sam originalni tekst koji je bio tiskan god. 1819., a nalazi se kao transkript u svesku *Regolamenti. L'Apostolato della Congregazione dei Missionari del Preziosissimo Sangue*, III, izdao Beniamino Conti, cpps, Rim 1999., str. 57-121. Originalna knjižica iz god. 1819. je u formatu 18,5 x 12,5 cm te obuhvaća 104 stranica: način misija (str. 1-64) i način za očuvanje plodova misija (str. 65-104). U prijevodu nisam se poslužio današnjem hrvatskom jeziku, nego nastojao sam ostati što više moguće blizu stilu originala; interpunkciju sam skoro uvijek preuzeo iz originala. Na taj način prijevod nije samo točniji, nego daje također priliku da se naslućuje stil sv. Gašpara i njegova vremena.

Gašparove rukopisne korekture i dodatke koje ih je radio god. 1835. u tiskanom tekstu iz god. 1819. nađu se u bilješkama.

³ Archivio Generale Missionari del Prez.mo Sangue, Roma: *Scritti del Fondatore*, volume 12.

SADRŽAJ KNJIŽICE KOJA JE TISKANA 1819. GODINE:

NAČIN SVETIH MISIJA

Predgovor
Uputstva za misionare
Upute za vrijeme putovanja

NAČIN

Početak Misija
Odvijanje Misija prije podne
Odvijanje Misija poslije podne
Obredi za muški oratorij u 24 sata
O konferencijama
O obredima koje treba imati nakon velike propovijedi
Obredi oratorija
O propovijedima pohoda
O velikim pričestima
O propovijedi sjećanja

NAČIN ZA OČUVANJE PLODOVA MISIJA

Pravila za udruženje svećenika
Pravila za kongregaciju gospoda
Pravila za noćni oratorij
Pravila za udruženje sv. Alojzije Gonzage
Pravila za udruženje kćeri Marijinih
Metoda za dan duhovne obnove
Pravila za kršćanski nauk
Izreke o poniznosti

**NAČIN
SVETIH MISIJA**

KOJEG JE DALA TISKATI

ČASNA NADBRATOVŠTINA

PREDRAGOCJENE KRVI

N. G. ISUSA KRISTA

ZA UPOTREBU SVOJIH MISIONARA

I SVIH ONIH KOJI SE ŽELE

NJIME POSLUŽITI

DODAJU SE

KRATKA PRAVILA POBOŽNIH DJELA

KOJA SE TREBAJU USPOSTAVITI
ZA VRIJEME MISIJA

RIM 1819.
LINO CONTEDINI
S dopuštanjem⁴.

⁴ Rukom dodana bilješka, napisana od druge osobe te prekrižena: *Pobožne Kuće za Misije i Duhovne Vježbe u Albano-u.*

PREDGOVOR

Upućen misionarima Nadbratovštine⁵ Predragocjene Krvi.

Nema djela, koje bi trebalo toliko zaokupiti apostolski žar nas crkvenih ljudi s obzirom na duše, kao što su to Sv. Misije. One su uvijek bile predraga stvar svetih evanđeoskih radnika⁶; i ako nije svima pošla za rukom zbog uzvišene Božje rasporedbe udovoljiti željama srca, izvanjska učinkovita izvedba djela; pa ipak svi su pokušavali na najbolji mogući način podržati ovo časno služenje.

Vremenski događaji za koje se Bogu svidjelo predodrediti nama, o, kako to čine sve potrebnijim Sv. Misije! Podvojenost načela, pokvarenost srca, zavodljivi filozofizam, ajme kakvu tmurnu sliku nude našem pogledu! Neutješno to oplakuje sveta majka Crkva: i podižući visoko svoj glas nebu, neumorno nastoji pozivati duše na pokoru, i na iskreno preispitivanje: jer su toliko pala u zaborav Otajstva Otkupljenja, i ljubav Isusova, koji nas je uz cijenu Krvi otkupio, evo ona osigurava da se u svima pobuđuje ljubav prema Raspetom Gospodinu. Onaj Bog, koji u riznicama svog beskrajnog milosrđa ne prestaje poticati duše na svetu božansku Ljubav, odlučio je i htio da rimski veliki svećenik Papa Pio VII ustanovi Nadbratovštinu pod slavnim nazivom⁷ PREDRAGOCJENE KRVI, čija bi dužnost, na poseban način, bila promicanje slave našeg svetog Otkupljenja. Htio bih u naše vrijeme bezboštva, koje ne mari za Raspetim; da se nađe onih koji bi ga častili; i da bi se pogrdama grešnika suprotstavio neumorni žar pravednika, koji bi svojim poletom obeskrijepili davla. Kako bi se to moglo bolje ostvariti, ako ne baš apostolskom službom Misija? Ah, predraga moja subračo (jedan sam od vaših drugova, koji na taj način s vama dijeli osjećaje svoga srca) koje Bog poziva na tako važno djelo, o koliko su drage Božanskom Srcu vaše patnje, koje podnosite za obraćanje grešnika, i u isto vrijeme kako je to velika radost koju vi osjećate dok perete pokajane duše u Krvi bezgrešnog Jaganjca occisus a constitutione mundi!⁸ Blagoslivljajmo zajedno Boga, koji vocavit nos vocatione sua sancta⁹, i neka naš cijeli život bude upotrijebljen na veću Slavu Božju.

Budući da nije dosta činiti dobro, nego da se to radi metodički pravilno i ispravno, zato će se u ovoj knjižici naći naznačeni sustav Sv. Misija, kojeg trebamo primjenjivati, prema propisima koje će odrediti¹⁰ onaj koji upravlja i ravna Nadbratovštinom predragocjene Krvi G.N.I.K., koji nas je izabrao za misionare¹¹. U primjeni tog sustava ustvari ne trebamo činiti drugo doli biti učenici slavnog P. Segneri-a starijeg; Segneri-a mlađeg, P. Pinamonti-a, P. Balducci-a¹², i da ne govorim o tolikim drugim, bl. Leonardo-u da Porto Maurizio, i¹³ bl. Alfonso-u Maria de Liguori. Neka bude za nas sveta stvar, ponavljam, hoditi utrtim stazama velikih radnika, čiji nam spomenu nudi preslavna povijest svetih Misija. Pridržavajte se dakle s radošću, subračo moja, ovog načina, i molimo obostrano Darovatelja svakog dobra Oca milosrđa, i Boga svake utjehe, da nam

⁵ Revizija: riječ «Nadbratovštine» zamijenjena je riječima *pod naslovom*.

⁶ Gašpar vrlo često upotrebljava izraz «Operaj Evangelici» za misionare. U prijevodu: evanđeoski radnici.

⁷ Revizija: riječi «ustanovi nadbratovštinu pod slavnim nazivom» zamijenjene su riječima *promicao je ustanovu pod slavnim naslovom*.

⁸ Usp. Otkri 13,8: «zaklanog Jaganjca od postanka svijeta».

⁹ 2 Tim 1,9: «pozvao pozivom svetim».

¹⁰ Revizija: dodaju se riječi *najistaknutiji suradnici*.

¹¹ Revizija: riječi «onaj koji upravlja i ravna Nadbratovštinom predragocjene Krvi G.N.I.K. koji nas je izabrao za misionare» su ukinite.

¹² Revizija: riječi «P. Balducci-a» prekrizene su u ovom mjestu i premještene na mjesto iza *de Liguori*.

¹³ Revizija: prekrizena je riječ «i».

ulije onaj duh žara kojega trebamo, i po kojemu možemo ući u posjed one Domovine, koja je cilj naših želja.

Uputstva za misionare.

1. Tko god se želi posvetiti apostolskom životu u Misijama, prije svega je potrebno da kroz molitvu dobro spozna volju Svevišnjega. Zato je potrebno da dobro promisli, u svetoj sabranosti, o tri stvari koje su potrebne za Evangeoskog Radnika... Svetost, znanje, zdravlje; i budući kao što kaže De-Sales svatko treba voditelja, kako ne bi griješio u spoznavanju Božje naklonosti; potrebno je da se o tome puno govori s duhovnim vođom koji usmjerava na putove vječnog spasa, to je najuzvišeniji cilj svih svetaca, da mi posebno crkveni ljudi trebamo mudra, i ražarena ravnatelja, kojemu se može povjeriti nutarnje vodstvo našeg srca, koje potom nadahnjuje, i posvećuje vanjska djela. Osim toga treba postojati neprestana želja da se svaki dan raste u svetosti, i da se ne prestane izučavati crkveno savršenstvo. Na taj način odgovorit će se kao što treba na božanski poziv.

2. Uzvišena služba surađivanja u spasu duša; bez sumnje, je podvrgnuta velikim nevoljama, koje sa zadovoljstvom nadahnjuje demon, služeći se također jezikom, zlim ljudima, ali također huškajući i ljude na glasu, koje zaskočene neobuzdanim žarom puštaju da jezik, ili pisaljka sklizne u ogovaranje ili djela, ili djelatnika, s obzirom na što se čulo više puta ponavljati slavnog P. Segneri-a blage uspomene – neka se ne postavi u takvu službu onoga, koji nema velikodušno srce, i nije spreman podnijeti teške gorčine – (*V. Lig. pred. str. 427*)¹⁴. Misionar ne smije očekivati od svog truda ništa drugo doli preziranja, imajući stalno pred očima vrhovni cilj, htjeti uvijek raditi na veću slavu Božju, i na spas duša. Ako koji put primijeti da je čašćen, neka samom Bogu pripiše čast, ponavljajući sa psalmistom, *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam*¹⁵.

3. S obzirom na ono što je bilo do sada rečeno, potrebna je ustrajna vježba najdublje, i iskrene poniznosti, bez koje je uzaludno nadati se postati prikladnim sredstvom Božje slave. Neka se poniznosti pridruži blagi, i obazrivi duh mrtvenja, *ut vita Jesu manifestetur in nobis*¹⁶. Tko se prihvaća Misije treba to činiti sa sviješću da trpi kako bi pridobio duše za I. Krista. Zato će se vježbati u mrtvenju odricajući se posjeta zanimljivim stvarima dotičnih mjesta, gdje će se biti zbog službe. Samo će se prigrliti žarka vjerska želja da se posjećuju Svetišta, na koja će se naići, moleći u njima za obilati Božji blagoslov. Svaki će izbjegavati da ide šetati zbog rasonode izvan kuće, ili da se lijepi uz prozor ili lože kuće gdje stanuje. Vlastito je za misionara da bude povučen, i sabran! Osim toga bit će umjeren pri promatranju, i govoru: svaki čin, svako djelo mora biti u nama odmjereno, u skladu sa službom. Neka se uz druge kreposti pridruži konačno i krepost poslušnosti, koja je kćerka poniznosti; i izabravši bilo koga za ravnatelja Misija, neka se drugi vježbaju u podložnosti i poučljivosti. Ipak se ne protivi poslušnosti iznijeti pred ravnateljem bilo koju misao obzirom na bolji prosljed same stvari, tako da na taj način misionari daju međusobni primjer življenja kreposti i neka uvijek budu jedno srce, i jedna volja u Bogu.

4. Neka se nadasve ima u vidu, (već je napisao sv. Franjo Ksaverski ocu Gašparu Barzeo,) vlastita težnja za savršenstvom, i neka se također ni u vrijeme misija ne propusti

¹⁴ Odnosi se na izdanje objelodanjeno od Remondini god. 1796 pod naslovom: *Selva di materie predicabili ed istruttive...*, Parte Terza. *Degli esercizi della Missione*, Bassano 1796.

¹⁵ Ps 115: «Ne nama, o Jahve, ne nama, već svom imenu slavu daj.»

¹⁶ Usp. 2 Kor 4,10: «da se i život Isusov u tijelu našem očituje.»

vjerno obavljati ono što se odnosi na Boga, i na vlastitu savjest, jer se na takav način osposobljava za služenje bližnjemu, i na veliki dobrobit duša. Zato će se na tu nakanu odvojiti, pola sata, u kojem će skupljeni misionari pribrati duhovne snage u razmatranju. Nakon svršene molitve na kratko će se čitati sveti tekst Božanskog pisma,¹⁷ i tim sredstvima hranit će se vlastiti¹⁸ duh u dobru. Tome će puno doprinijeti duhovno štivo kojeg će čitati misionarima klerik prije podne za vrijeme ručka¹⁹; i konačno upotpunjavat će hvale vrijedni posao kojega treba obavljati vlastitom usavršavanjem, ispit savjesti, koji će se zajednički obavljati svake večeri nakon večere, zahvaljujući Bogu za primljena dobročinstva tokom dana; i zazivajući njegovu Božansku prisutnost za noć recitirajući litanije Presvete Gospe, i jedan Očenaš, Zdravomarijo, i Slava na čast sv. Franje Ksaverskog posebnog zaštitnika naše Nadbratovštine, i²⁰ Sv. Misija. Ovdje se napominje usput, ono što je bilo od velike važnosti za Bl. Leonardo-a i što je on uvrstio u svoj način misija (*br.12.*) to naime da se svi misionari trebaju točno pridržavati toga da se na vrijeme nađu na zajedničkim sastancima slušajući onoga kome je povjeren nadzor nad dnevnim redom.

5. Bit će sveta dužnost misionara iskazivati potrebno poštovanje bilo svjetovnom bilo redovničkom kleru. Neće se smjeti uplitati u lemozinu koja će se povremeno skupljati po naređenju poglavara. Zato će biskup označiti jednu crkvenu osobu, ili svog vikara, na kojeg će se upućivati svaka molba koju običavaju pisati potrebni, da bi on pokušao odgovoriti na nju na najbolji mogući način. Puno će doprinijeti (*bl. Leonardo, br. 34.*) većoj slavi Božjoj, slavljene sv. mise za duše u čistilištu na dobrobit Sv. Misija, i bez primanja od bilo koga misne intencije: zato će se već na otvorenju reći narodu da se misa slavi po nakani za uspjeh Misija i da se u Krvi bezgrešnog Jaganjca, koji se prikazuje na oltaru upire svaka naša nada²¹. Neće se nikada ići na ručak izvan kuće (*bl. Leonardo br. 29.*) pa makar bili i dostojanstvenici ili osobe iz bilo kojih slojeva koji bi insistirali na tome; neće se prihvaćati niti bilo koja druga stvar, osim onoga što je potrebno za hranu, ili bitnoga za obavljanje službe. Na taj način moći će se reći s apostolom *Argentum et aurum nullius concupivi etc*²².

6. Misionari se nikad neće rastavljati da bi ručali, ili da bi spavali u različitim kućama; (*Segneri citiran od bl. Liguori Sel, pred str. 422.*), i neka hrana bude jednostavna²³. Neka se ne dopušta ženama da ulaze u sobe u kojima se prebiva bile one koje god vrste ili kvalitete (*bl. Leonardo br. 22.*) i ako treba s njima razgovarati, govorit će se na prikladnom a ne zavučenom mjestu, obavljajući to na najbrži mogući način. Osim toga neće se odlaziti u nijednu kuću zbog ispraznih poklona, (o posjetima koje će trebati učiniti kad se dođe u mjesta misija govorit će se drugdje), i dok će trebati biti na raspolaganju za ispovijed bolesnika, ili zbog drugih potreba slave Božje, neće smjeti ići

¹⁷ Revizija: riječi «na kratko će se čitati tekst Svetog pisma» zamijenjene su riječima *recitirat će se sedam Slava Ocu u čast Božanske Krvi.*

¹⁸ Riječ «vlastiti» je prekrížena.

¹⁹ Revizija: dodaju se riječi *najmanje sve do polovice objeda.*

²⁰ Revizija: riječi «naše Nadbratovštine i» su prekrížene.

²¹ Revizija: dodaje se: *Ako se sv. misa ne može slaviti u spomenutoj nakani, prema pravilu ne smiju s primiti lemozine od bilo koga, i kad to traže biskupi ili druge crkvene osobe, neka ovi sami njih pošalju najbližoj kući ustanove, postupajući prema pravilima.*

²² Dj 20,33: «Ni za čijim srebrom, zlatom... nisam hlepio». Revizija: dodaju se riječi *niti pod naslovom svete službe.*

²³ Revizija: dodaje se: *isključujući slatkiše i likeri. Neka budu zadovoljni sa hranom kakvom imaju svakodnevno u kućama ustanove. Neće prihvatiti od bilo koga delikatese ili što drugo što manje odgovara nego onu običnu hranu koja služi uzdržavanju kroz te dane, niti kad postoje posebnih mjesnih običaja. Jedino može se na zadnji dan ponuditi treće danje, ali nikada slatko.*

nikada sami. Zato će mjesni poglavar odrediti nekoliko poslanika, tj. dvije crkvene osobe, i četiri laika²⁴, koji će se pridružiti svojim zalaganjem da zahvat dobro uspije. Odredit će se²⁵ također društvo koje će nositi pokorničko odijelo, ako je to moguće, kojima će poglavar misija dodijeliti u isto vrijeme odgovarajuće zadatke. Neka se misionari ne upliću bez potrebe u nadoknade pokornika na vlastitu ruku, a u slučaju da to trebadnu činiti, neka se zahtijeva potvrdu o primitku²⁶ od onih koji dobiju nadoknadu, kako bi se potom pokazala samim pokornicima. Konačno njihova će dužnost biti tražiti sva najprikladnija sredstva kako bi zadovoljili javnim²⁷ sablaznim; i ukoliko se bude radilo o javnim²⁸ neslogama ići će se zatim da se preraspoloži obje strane za pomirenje kojeg naređuje sveto Evanđelje²⁹. Za tu stvar izabrat će se dvije crkvene osobe, dva gospodina i dvije gospođe, koji će se zvati pomiritelji i pomiriteljice koji će pomagati u izmirivanju čija će blagodat biti i za pojedince, i za samo civilno društvo³⁰.

7. Budući da se želi (*bl. Leonardo, br. 61.*) da na početku misija, ili za njihovo otvorenje, ide kler, i narod u procesiji, kao što će se reći, u susret evanđeoskim službenicima, tako s druge strane odlazak misionara iz mjesta misija treba biti što tajniji, koliko je to moguće, kako bi se izbjegao svaki pljesak. Vrhovno je naime pravilo (*bl. Liguori str. 422.*) svetih misionara, kojega trebamo točno primjenjivati, da se što prije krene iz mjesta gdje su bile održane misije, izbjegavajući svaki poziv, koji bi išao za tim da se ostane i da se odmori; Ako bi pak zbog misionarenja bio potreban malo odmora, odabrat će se za to neka redovnička kuća udaljena od nastambina, u kojoj će se odmoriti, i otpočiniti u Bogu³¹.

Upute za vrijeme putovanja.

Također i prilikom putovanje neće se prekinuti način brige za vlastiti duh kako je gore naznačen. Uvijek će se putovati u misionarskoj odori, koja se prvenstveno sastoji od raspela koji visi oko vrata, a drži se pasom. Na taj način ostavlja se vrlo lijepi dojam na svijet, uz to što daje podršku evanđeoskim radnicima. Ako će se nekoga trebat pustiti u kočiju kao vlastitog suputnika, to mora biti prokušana osoba, i ni u kom slučaju drugog spola. Zatim u svratištima, gdje će koji put biti zbog potrebe, dat će se prednost pribranosti a u vlastitim sobama blagovat će se potrebna hrana, uvijek i na isti način svjedočeći najvišu sabranost duha.

Ovo su osnovne upute, koje se na poseban način trebaju zapamtiti, i pravilno obavljati našu svetu službu; pridržavajući se ovih uputa polučit će više nego što iz njih može proisteći.

²⁴ Revizija: dodaju se riječi *ili dva*.

²⁵ Revizija: dodaju se riječi *sa strane biskupa ili onoga koji ga predstavlja*.

²⁶ Revizija: dodaju se riječi *prema poznatom načinu za takve slučajeve*.

²⁷ Revizija: riječ "javnim" je podcrtana.

²⁸ Revizija: riječ "javnim" je podcrtana.

²⁹ Revizija: dodaju se riječi *a da se misionari ne upliću u vremenske odluke*.

³⁰ Revizija: dodaju se riječi *i oni će se brinuti za pomirenje u vremenskim stvarima*.

³¹ Revizija: dodaju se riječi *odgovarajućom oprežnošću*.

NAČIN

kojeg se treba pridržavati za vrijeme Misija, a koji je izdvojen iz knjige s naslovom *Pratica delle S Missioni* P. Paola Segneri-a, koju je primjenjivao P. Fulvio Fontana Družbe Isusove, te iz životopisa sv. Vincenza Ferreri-a, Segneri-a mlađega, P. Pinamonti-a, P. Baldinucci-a, bl. Leonardo-a, bl. di Girolamo-a i bl. Liguor-ia.

§1. Početak Misija.

Nema onog koji ne bi znao da su misije jedno od onih izvanrednih sredstava Božje providnosti, preko kojeg naš nebeski otac pokušava pozvati narode na pokoru, i na iskreno obraćenje. Zato se to vrijeme i zove *pogodno vrijeme*³², u kojem očito, i obilato Božanski Spasitelj izlijeva u duše svoj nebeski blagoslov. I sretnog li onog naroda, koji prožet ovim načelom spozna blagodat misija. Zbog toga ne prestaje demon neprijatelj svakog dobra, predstavljati ovu svetu službu na najstrašniji i najodurniji način i iz same povijesti misija, koja se može čitati, očito je koliko su velika njegova nastojanja. Zato da bi se otklonilo đavolske zamisli treba na takav način preraspoložiti samog početka misija, da narod shvati da se treba napuniti radošću njihovo srce, dok veliki Bog očituje svoje milosrđe. Ali nutarnju radost koja je plod religije i vjere, kako je moguće ne očitovati je na izvana na najslavniji i najuzbuđeniji način? Zbog toga, će se naći na gradskim vratima, i u sat koji će biti unaprijed određen, biskup, ili njegov vikar u društvu klera i bratovština obučena u pelerine³³. Neka u tom obredu sudjeluje i poglavarstvo u svrhu jačeg poticanja naroda na Misije; i uz svečanu zvonjavu, neka se ide u susret evanđeoskim službenicima. Oni će se odmah prostrijeti do nogu biskupovih, ili onoga tko ga predstavlja, kada će primiti popis duša u trenutku dok ravnatelj misija prima Raspelo. Dok misionari na taj način mole blagoslov zaintonirat će se litanije, i krenut će se prema glavnoj crkvi dotičnog mjesta na poklon Presvetom Sakramentu. Ovdje nakon kratke molitve zazvat će se pomoć Sv. Božanskog Duha i zapjevat će se *Veni Creator*. Ravnatelj misija izmoli molitvu. *Deus qui corda Fidelium*³⁴ etc. (*usp. Seg. ml. u životopisu koje je napisao P. Galuzzi L. 3 pog. I.*)³⁵ posjetit će se moći Presvete Gospe, koje u to vrijeme trebaju biti izložene, kako bi se materinskom srcu tako slatke Majke preporučila apostolska služba: nakon svega toga, ide se na propovjedaonicu³⁶. Svi misionari nakon što su se popeli na propovjedaonicu ponizno je poljube. Onda se zapjeva anđeoski pozdrav, *Dio ti Salvi, Marija*³⁷ itd. Nakon što su izmolili Zdravomariju, misionari ponovo poljube propovjedaonicu, ostavši ravnatelj misija sa subraćom oko sebe (jedan od njih drži Raspelo) sam³⁸ će otpočeti misije. Ovdje se upozorava da braća imaju spuštenu kukuljicu, a osim toga ostaje dužnost onoga koji će između misionara upravljati misijama, da na vrijeme priopći sve ono, što se odnosi na dobar prosljed službe, naročito uvod u Misije, ostavljajući i riječ za poslanike koji su

³² 2 Kor 6,2.

³³ Izvorna je riječ «sacco», tj. vreća, širok ogrtač.

³⁴ Bože, koji si srca vjernika.

³⁵ F. M. Galluzzi, *Vita del P.P. Segneri juniore*, Roma 1716.

³⁶ Izvorna je riječ «Palco»: Gašpar bi uvijek tražio da se povodom misija u srednjem hodniku crkve postavi mala pozornica gdje bi misionari propovijedali itd. Na taj način misionari su mogli biti vrlo blizu narodu. Jednom Gašpar je zakazao misije zato što dotični župnik nije bio spreman postaviti takvu pozornicu.

³⁷ Bog te spasio Marijo.

³⁸ Revizija: dodaju se riječi *ili koji od ostalih misionara*.

izabrani za tako uzvišenu stvar, nakon što je obavljen uvod³⁹. Bit će dužnost istoga⁴⁰ da objasni narodu već od početka što su Misije, upozoriti ga na uvjete pod kojima ih se obavlja, i na koncu naznačiti plodove koje Bog očekuje. Navijestit će raspored prema kojem će se narednih dana sijati riječ Božja, oprost kojeg će imati oni koji budu pohađali Misije i sve ostalo što će biti potrebno za pravilno odvijanje stvari. Nakon što je obavljen uvod podijelit će se blagoslov sa Presvetim Sakramentom, a onda će se narod vratiti vlastitim kućama moleći svetu krunicu. Ovaj prosljed će se primjenjivati jednolično, kroz sve dane; na kraju Misija, kada bi ljeti bilo potrebno propovijedati na javnom trgu tada će se Blagoslov sa Presvetim podijeliti sa glavnih vrata crkve zbog komotnosti za narod. Ako to ne bi bilo izvedivo, zbog različitih mjesta, onda će to biti učinjeno iz crkve koja je najbliža trgu, gdje se propovijeda, iznijet će se vani Presveti Sakrament uz običajnu pratnju i blagoslovit će se narod od umjesna oltara načinjen za tu zgodu i na taj način zaključiti službu⁴¹. Nakon uvoda pošto su misionari malo otpočinuli odmah će se krenuti u pohod biskupu, upravitelju, i poglavarima bilo koje javne službe, da bi se obavilo ono što dolikuje, a u isto vrijeme, prema odgovarajućim ovlastima, utanačiti sve ono što se odnosi na javni mir, koji mora biti posebno poštivan tih dana, i sve ono što se odnosi na slavu Svevišnjeg. Neće se također propustiti niti pohod glavnim svećenicima klera, i poglavarima regularnih zajednica, moleći od svih duhovnu pomoć preko molitve. Ako takve regularne zajednice, budu dalje od mjesta, neka onda u tome slučaju taj posao obave u ime misionara dvojica svjetovnih poslanika za Misije. U samostanima redovnica, i u konzervatorijima⁴², posredstvom obavijesti, koje će poslati ordinarij, podastrijet će se pred prijestolje Svevišnjega posebne molitve na spas duša. U javnim korovima svakog jutra pridodat će se na kraju litanije Presvete Gospe, a pod misom bit će kolekta *pro petitione lacrymarum*: ili pak *pro remissione peccatorum*, u danima, u kojima se neće održavati svečani obred, tj.⁴³ dupli prve klase. Osim toga držat će se jedna kopija ustaljenog reda u glavnoj crkvi⁴⁴ dotičnog mjesta, gdje se održavaju Misije, i na stanu misionara, stavljajući ime svakog pojedinog⁴⁵ na vrata njihovih soba. Potrebno je da se svega pridržava što je do sada rečeno, i što će biti rečeno naprijed, a uz to će svakom misionaru ravnatelj dodijeliti posebnu dužnost s obzirom na vanjski red, i na taj način, s Božjim blagoslovom, prosljedit će se u obavljanju naše svete službe, koja se sastoji od mnoštva pothvata i stvari, a sve se odnosi na posvetu naroda. Izabrat će se između crkvenih ljudi, ili između subraće prikladne osobe za pjevanje, koje će trebati podržavati onaj dio misija s onom zauzetošću, i ljubavlju koja se traži za složno promicanje slave Gospodnje. Tko ravna pjevanjem trebat će koliko je to moguće pobrinuti se da svete kitice odgovaraju sadržaju propovijedi. Samo prije glavne propovijedi pjevat će se svaki dan *Padre celeste Iddio abbiate a noi pietà*⁴⁶. (*Usp. knjigu duhovnih pohvala*). Bit će dužnost misionara ukoliko se počnu nagomilavati muškarci tokom dana, i žene da bi se ispovijedali, da se rasporede za jedne, i za druge, kako bi se na taj način obdržavao vanjski red i mirnoća⁴⁷. Na koncu trebat će subraća koja su određena da prisustvuju u odvijanju Misija, bilo oni koji nadziru crkvu, bilo oni na trgu, već prema vremenu, držati uvijek, kao što je bilo rečeno, spuštenu kukuljicu, pazeći na tu stvar

³⁹ Revizija: dodaju se riječi: *Ako li braća ne mogu nositi spuštenu kukuljicu, mogu se i drugačije oblačiti, no treba biti tako da ne ometaju pažljivost slušatelja; u tom slučaju kad nose raspelo trebaju ih pratiti dva svijeća ili svjetiljke.*

⁴⁰ Revizija: riječ «istoga» zamijenjena je riječima *onoga koji govori uvod*.

⁴¹ Revizija: dodaju se riječi *ili sa pozornice*.

⁴² Ustanove za mladež: škole, kolegije, internati, sirotišta.

⁴³ Revizija: «tj.» zamijenjeno izrazom *kao :vg.:*

⁴⁴ Revizija: riječi «u glavnoj crkvi» zamijenjene su riječima *i sakristiji glavne crkve*.

⁴⁵ Revizija: dodaje se riječ *misionara*.

⁴⁶ Oče sveti Bože, smiluj nam se.

⁴⁷ Revizija: dodaju se riječi *načelno muškarci imaju prvenstvo*.

onoliko, koliko je to potrebno. Obično će držati putnički štap⁴⁸ u ruci, osiguravajući mir, i pokazujući⁴⁹ narodu što trebaju raditi i kako se trebaju odijeliti muškarci od žena, i trebat će ravnatelj Misija povremeno govoriti i o svemu drugom. Na taj način postići će se dobro, poštujući red i točnost.

§ 2. *Odvijanje Misija prije podne.*

Porano ujutro, nakon što je dan *znak* zvonom slavit će se prva misa, kojoj će predsjedati misionar, i održati pouku. U to vrijeme popet će se klerik, ili svećenik u rocketi na propovjedaonicu, te će⁵⁰ zajedno s narodom prikazati Bogu svoje nakane, osjećaje, i djela, moleći u tu svrhu prikazanu molitvu koju je sastavio bl. Leonardo – *Eterno mio Dio*⁵¹ – ⁵². Zatim će moliti kronicu Predragocjene Krvi, tokom mise, oduševljavajući na takav način narod da se treba nadati dobru od Vječnog Božanskog Oca, posredstvom neprocjenjiva zaloga našeg otkupljenja, što se prinosi na oltaru u nekrvnoj žrtvi⁵³. Ako će potom biti vremena molit će se *Očenaš, Zdravomarijo i Slavaocu* na čast svetog Franje Ksaverskog zaštitnika Sv. Misija; pošto je misa svršila pjevači će se popeti na propovjedaonicu⁵⁴, i zapjevati pjesmu *Perdono mi Dio*⁵⁵, koju se običava pjevati rano u jutro, nakon čega će se narodu propovijedati o vječnosti. U međuvremenu će misionar koji je slavio sv. misu zahvaliti se; potom praćen dvojicom subraće popet će se na propovjedaonicu, ponizno je poljubiti (što će činiti i svi drugi misionari u svakoj prilici), a pjevači će odmah zaintonirati Anđeoski pozdrav. Nakon što je ispjevana *Zdravomarijo*, i pošto su misionar i narod častili sveta imena Isusa i Marije na uobičajeni način – Hvaljen Isus i Marija – misionar će izmoliti zajedno s narodom sljedeću molitvicu – Vječni Oče, prikazujem ti Krv Isusa Krista, za oprostjenje svojih grijeha, i za potrebe sv. Crkve – To će učiniti isto kateheta poslije ručka. Potruditi će se potom da objasni Deset Božjih zapovijedi, koje će biti predmet jutarnje pouke. Ta kateheza ne smije preći polovicu sata, imajući u vidu siromašni svijet, koji se obično mora žuriti zbog vlastitih poslova, i kako bi bio točan i poslije ručka. Nakon kateheze započet će druga misa, koju će slaviti misionar, koji će govoriti o Marijinu primjeru; za tu zgodu izložiti će se relikvije Blažene Djevice, (bl. *Leonardo, str. 245.*) a jedan će klerik, ili svećenik kao gore, u to vrijeme recitirati s narodom teološke kreposti, tako da se ta molitva obavi negdje do vremena kad svećenik koji celebrira čita evanđelje. Ako bi se tada ponekad moglo izmoliti i sedam prikazanja predragocjenoj Krvi Isusa Krista, oduševilo bi se s tim narod za ovu tako lijepu pobožnost⁵⁶. Poslije evanđelja obratit će se misionar koji slavi misu narodu, potičući ga da se pouzda u zagovor Presvete Marije, čijim zagovorom Svevišnji uslišava svaku našu molitvu, pod tim vidom ispričat će kakav primjer i popratiti ga moralnom poukom. Potom se nastavi sv. Misa, a onda će se ponovo uspeti na propovjedaonicu klerik, ili svećenik da

⁴⁸ Revizija: dodaje se riječ *ukoliko je potrebno*.

⁴⁹ Revizija: ova riječ je podcrtana.

⁵⁰ Revizija: dodaje se riječ *klečeći*.

⁵¹ Vječni moj Bože.

⁵² Revizija: riječi «koju je sastavio bl. Leonardo – *Eterno mio Dio*⁵² – » zamijenjene su riječima: *koja je tiskana u knjizi Krunice Božanskoj Krvi*.

⁵³ Revizija: dodaju se riječi *i na kraju sedam prikazanja*.

⁵⁴ Revizija: dodaju se riječi *ili na drugom prikladnom mjestu već prema prilikama*.

⁵⁵ Oprosti mi Bože.

⁵⁶ Revizija: riječi «Ako bi se tada ponekad moglo izmoliti i sedam prikazanja predragocjenoj krvi Isusa Krista, oduševilo bi se s tim narod za ovu tako lijepu pobožnost» su prekrizene jer se molitva «Sedam prikazanja» moli pod prvom misom.

bi molio krunicu, koja će biti privedena kraju na svršetku mise. Na koncu će celebrant blagosloviti narod, relikvijama Presvete Gospe⁵⁷, tako da se na vrijeme svrši misijski jutarnji program. Ovdje napominjemo da se Sedam prikazanja o kojima je bilo gore govora mole *ad libitum*, ili pod prvom, ili pod drugom misom, gdje se vidi da bi bilo zgodnije; tako će se moliti i litanije nakon krunice, ili će se prema prilikama ispustiti⁵⁸.

Nakon svršenog jutarnjeg programa pristupit će se ispovijedi, a ako koji od misionara imadne neke druge potrebe, zadovoljavat će ih prema propisima ovog načina. Sat i pol vremena prije podne dat će se znak zvonom za kršćanski nauk⁵⁹, potom će se krenuti u obilazak sa Križem, prema običaju, pjevajući litanije i pozivajući ljude na vjeronauk, bit će određene dvije crkve, jedna⁶⁰ za muškarce, druga za žene, u svakoj od njih bit će misionar koji će u suglasnosti sa župnicima podijeliti ljude na one koji su se već pričestili, koji će se pričestiti pod misijama, i na dječake, ili djevojčice koje će se pripustiti, ili se pripremaju na prvu ispovijed. Svakako se ne smiju⁶¹ izgubiti iz vida krizmanici, i ako bude potrebno neka se⁶² poslije ručka ponovi vjeronauk prije katekizma. Točno sat vremena prije podne naglas će se moliti *Očenaš, Zdravomarijo, i Vjerovanje*, a potom će početi pouka. Oko podne misionar će zvonom dati znak, da se izmole bogoslovne kreposti, preporučujući u dotičnim crkvama očevima i majkama, koji će unaokolo pojedinih razreda slušati izlaganje nauke, da bi i u svojim kućama nastojali oko potrebna ponavljanja, kako bi se bolje naučile stvari koje su bile napamet objašnjene djeci. U ovoj važnoj stvari pomagat će i kler, što će biti od koristi i za odrasle koji su neke stvari zaboravili, ili se koji put uopće ne pridržavaju nauka, ukoliko su već uz pojedine razrede, stjecat će određene spoznaje. U mjestima pak u kojima se nalaze pojedine pobožne škole za djevojke, koje toliko utječu na kršćanski odgoj, bit će od velike koristi za dotične, naročito one koje se pripremaju na prvu pričest.

§ 3. *Odvijanje Misija poslije podne.*

Obredi poslije podne trebaju obično završiti do 23 sata⁶³, tako da bi se seoski svijet mogao pravovremeno vratiti svojim kućama, i ako će biti potrebno da se misije završe prije 23 sata pokušat će se biti kraći u propovijedanju. Nakon što se dakle dadne znak zvonom, pjevači će se popeti na propovjedaonicu⁶⁴ odakle će poticati narod pjevajući svete pjesme⁶⁵. Potom će nekoliko⁶⁶ braće iz skupine koja je zadužena za asistenciju misija, noseći Raspelo, krenuti iz glavne crkve u susret misionarima, koji će, čim čuju pjevanje litanija krenuti za Raspelom, i nakon kratkog obilaska ponovo će se vratiti u crkvu; posjetit

⁵⁷ Revizija: dodaju se riječi *dok pjevaju određeni pjevači: Vi prego o Madre pia a benedir dal Cielo l'anima mia (Molim te, Majko moja, sa neba blagoslovi dušu moju).*

⁵⁸ Revizija: riječi «Ovdje napominjemo da se Sedam prikazanja o kojima je bilo gore govora mole *ad libitum*, ili pod prvom ili pod drugom misom, gdje se vidi da bi bilo zgodnije; tako će se moliti i litanije nakon krunice ili će se prema prilikama ispustiti» su prekrizene, jer se, kako je rečeno, molitva «Sedam prikazanja» moli pod prvom misom.

⁵⁹ Revizija: dodaju se riječi *ako neće imati mjesto odmah poslije ručka.*

⁶⁰ Revizija: dodaje se *ili više, već prema potrebi.*

⁶¹ Revizija: riječ je podcrtana.

⁶² Revizija: dodaju se riječi *ujutro i.*

⁶³ Revizija: dodaje se *otprilike.*

⁶⁴ Revizija: riječ «propovjedaonicu» zamijenjena je riječima *predodređeno mjesto.*

⁶⁵ Revizija: dodaju se riječi *i osobito pohvale Božanskoj krvi.*

⁶⁶ Revizija: riječ «nekoliko» zamijenjena je riječima *najmanje dvojca.*

će se Presveti Sakrament, dok će pjevači na propovjedaonici pjevati svete pjesme⁶⁷. Nakon posjete Presvetom Raspelo će se odložiti u sakristiji a⁶⁸ kateheta će se, praćen dvojicom braće uspeti na propovjedaonicu odakle će se obavljati ono što je bilo rečeno za prijednevne obrede. Predmet katehetske pouke bit će sakrament pomirenja, a u posljednjoj pouci, govoriti će se o uvjetima za dobru sv. pričest. Neka katehetska pouka traje oko 45 minuta dajući na vrijeme znak zato upalivši dvije svijeće na glavnom oltaru, a ako se misije održavaju na trgu znak će se dati lagano udarajući po propovjedaonici. Nakon završene katehetske pouke, pjevači će zapjevati *Padre Celeste Iddio*⁶⁹, a neposredno iza toga dolazi na propovjedaonicu misionar koji će održati veliku propovijed, idući ispred braće koja nose Raspelo, koji će pratiti dvojica svjećonoša⁷⁰ sve do propovjedaonice. Došavši na propovjedaonicu misionar će poljubiti podnožje Raspela⁷¹ a pjevači će zaintonirati Bog te spasio Marijo, zatim će reći s narodom ...

Život je kratak.
Smrt je sigurna,
A nepoznat je trenutak umiranja,
Mi imamo samo jedan jedini život,
Ako ga izgubimo - što tada ?
Ako gubiš vrijeme kojeg sad imaš,
U smrti nećeš ga imati.
Bog te vidi, Bog će biti tvoj sudac.
Ili raj ili pakao - izbor je tvoj,
Sve prolazi, uskoro će biti kraj.
Ali vječnost, ona ostaje zauvijek.

Neka se po mogućnosti propovijedi uzimaju iz zlatne knjige duhovnih vježbi Sv. Ignacija Lojolskog. Neka se pazi da se ne bi nikad propustilo, uz propovijedi o vječnosti, propovijed o Gospodinovoj muc⁷², i⁷³ ona o Presvetoj Gospi⁷⁴; neka se uvijek pokuša prilagoditi propovijedi vremenu i prilikama⁷⁵, završavajući ih uvijek činom kajanja i blagoslovom s Raspelom, poslije kojeg dok se pjeva ...

Dobri Bože oprosti,
Volim prije umrijeti,
Nego grijehom Tebe uvrijediti

izlaže se Presveti Sakrament kao što je bilo već prije rečeno. Nakon što je podijeljen blagoslov, i presveto vraćeno u tabernakul prije nego što se zatvori, i otpusti narod, zapjevat će se psalam *Laudate Dominum omnes gentes*⁷⁶; i ovo će biti kraj Sv. misija.

⁶⁷ Revizija: riječi «noseći križ krenuti iz glavne crkve u susret misionarima, koji će čim čuju pjevanje litanija, krenuti za križem, i nakon kratkog obilaska ponovo će se vratiti u crkvu; posjetit će se Presveti oltarski sakrament, dok će pjevači na propovjedaonici pjevati svete pjesme» zamijenjene su riječima *ići po misionaru koji drži katehezu*.

⁶⁸ Revizija: riječi «križ će se odložiti u sakristiji a» su prekrížene.

⁶⁹ Oče nebeski Bože.

⁷⁰ Revizija: dodaju se riječi *i barjak sv. Franje Ksaverskog*.

⁷¹ Revizija: dodaju se riječi *nakon što je poljubio propovjedaonicu*.

⁷² Revizija: dodaju se riječi *i o Predragocjenoj Krvi G.N.I.K.*

⁷³ Revizija: riječ «i» je prekrížena.

⁷⁴ Revizija: dodaju se riječi *i o sv. Franji Ksaverskog*.

⁷⁵ Revizija: dodaju se riječi *ne zanemarivši propovijed o pomirenju*.

⁷⁶ Ps 116. Hvalite Gospodina svi puci.

Upozorava se da propovijed ne bude duža od sat vremena služeći se pri tome već naznačenim.

§ 4. *Obredi za muški oratorij u 24 sata.*

Četvrt sata prije anđeoskog pozdravljenja uzet će braća sliku Presvetog Raspetoga, koja će biti praćena sa dvije noćne svjetiljke, i nakon što su izmolili u crkvi prije nego što iziđu, *Venite adoremus*⁷⁷ itd. i jedan *Očenaš* Sv. Franji Ksaverskom, ići će se naokolo pjevajući budnice⁷⁸ (*usp. knjigu Lodi Spirituali*⁷⁹), koje neka budu prikladne propovijedi koja slijedi. U ovim obredima neka nitko ne sudjeluje doli muškarci koji će pristupati procesiji postupno. Žene koje će upozoriti župnici i misionar već u toku dana, ostaju kod svojih kuća, i ako slučajno naiđu na procesiju, tiho će se povući. Jedan od crkvenih poslanika odredit će kratki put kojeg će trebat preći, tako da se kroz različite večeri obiđe cijeli grad, gdje se održavaju misije. Narod će se⁸⁰ zadržati na onom mjestu kojeg je odredio crkveni poslanik, kako bi bezbrižnije slušao riječ Božju. Ovdje će misionar analizirajući sadržaj posljednje kitice, do koje se dođe pjevajući, ukratko potaknuti oratorij; u skladu s onim što se prakticira za cijelu godinu s obzirom na noćne oratorije u Rimu (*bl. Liguori Sel. pred. str. 279*). Poslije ove prve kratke budnice može se imati⁸¹ i drugu, a potom se vrati u glavnu crkvu, gdje se održavaju misije; i ovdje se treba održati oratorij, koju će pak trebat dostatno osvijetliti. Poslanici će se pobrinuti da na ovom svetom hodočašću od vremena do vremena budu dvojica braće sa noćnim svjetiljkama kako bi se olakšalo onima koji idu za Raspelom, i na taj način da se obave Božje stvari, s onom dosljednošću, koja im je potrebna. Rekao je s obzirom na to (⁸²*bl. Liguori str. 279*) nije za grešnike dovoljna pristigla vijest o misijama, niti zvona koja zvone, nego je potrebno da oni budu potaknuti glasom i da im se govori o Božjoj kazni, koja se odnosi na tvrdokorne. Iskustvo pokazuje da se na taj način obraćaju na pokoru mnoge potrebite duše – Neka se čita i život bl. di Girolamo u kojem se nalaze prekrasne upute slične onome što se kroz ove misijske upute želi postići⁸³.

Nakon što su muškarci stigli u oratorij jedan od misionara, držeći Raspelo na propovjedaonici, održat će kratki sažetak propovijedi tog dana, tako dok se sve više potvrđuje Božanski nauk, s obzirom na stvar o kojoj je bilo govora, dotle služi također u svrhu spoznaje onome koji nije mogao prisustvovati propovijedi poslije podne. Ovaj mali nagovor završava s činom pokajanja, i primivši blagoslov s križem vraćaju se muškarci svojim kućama, moleći svetu krunicu, a u crkvi mogu ostati svi oni koji se žele ispovijedati. Ne može se dovoljno podvući riječima od kako velike je važnosti Sv. Oratorij. Ovo lišava mnoge i mnoge od tolikih prilika, i beskorisnih zabava; daje mogućnost mnogim muškarcima za ispovijed, koji preko dana možda ne mogu doći, ili se ponekad toliko srame ispovijedi; o kako se u miru, i u tišini može slaviti sveto ime našeg Gospodina Boga, za čiju je čast namijenjena stalna i djelotvorna ljubav evanđeoskih službenika.

⁷⁷ Dođite poklonimo se.

⁷⁸ Budnice, pobudnice (tal. svegliarini, fervorini): to su kratki nagovori ili pjesme na ulici i po trgovima ili u crkvi, koji trebaju privlačiti pažnju na misije i. dr.

⁷⁹ Duhovne pohvale.

⁸⁰ Revizija: dodaje se riječ *obično*.

⁸¹ Revizija: dodaje se riječ *ponekad*.

⁸² Revizija: ove su zagrade prekrížene.

⁸³ Revizija: dodaju se riječi *Služe također jednim bolesnicima koji ne mogu dolaziti na mjesto misija te daju naknadu za javne uvrede Gospodinu*.

§ 5. O konferencijama.

Koliko god je moguće neka se ništa ne propusti što se tiče Misija, s nakanom da se promiče sve veća slava Božja, kroz obraćenje duša; stoga će osim javnih propovijedi o kojima je bilo već govora, postojat i duhovne konferencije u obliku duhovnih vježbi za različite slojeve koji su važni. Takve konferencije, tako reći, omogućuju da se izbliza upoznaju odgovarajuće dužnosti, koje se tiču svakog pojedinog, i po Božjem milosrđu obilati su plodovi koji iz toga proističu. Ipak nije potrebno zbog vremena u kojem se održava ovo dobro, da budu duge. Koji put su dovoljna tri dana, i u malim mjestima, možda će biti dovoljno da bude po jedna za svaki sloj ljudi. Ovaj način kojeg toliko preporuča bl. Liguori, ako po koja osoba bude u napasti da se ne okoristi misijama, ipak omogućit će tim sredstvom postići željeni uspjeh. Zato će se odrediti jedna crkva, i u zgodno vrijeme prije podne trebat će biti slobodna za sloj ljudi kojem je namijenjena konferencija. Kad dođe određeni sat približit će se crkvenim vratima, na kojima će stajati jedan brat da se brine⁸⁴ za red. Proslijedit će se kratki duhovni nagovor na osnovu koje knjige što je prikladna slušateljstvu, zatim će misionar obaviti pouku i nakon što izmoli *Veni Sancte Spiritus* održat će kratko razmatranje koje će se završiti žarkim činom pokajanja i blagoslovom s Raspelom⁸⁵. Osnovno načelo tih konferencija jest da se odvojeno govori muškarcima, i ženama, bit će to jedna iza druge, ili će se odlučiti da se održavaju i u dvije različite crkve od dva misionara u isto vrijeme, o onome što se odnosi na dobrobit duša. Kad se radi o muškarcima, zgodno je da ih se okupi za anđeosko pozdravljenje, a dok se za sve ostale prakticira, kako je rečeno, Oratorij, oni će u ove večere s konferencijama nastranu primiti hranu Božanske riječi.

Neka se pobrine da te konferencije budu održane prvih dana Misija kad je sve usredotočeno prema koncu, tj. učiniti tako da se narod zainteresira za Božje milosrđe. Ravnatelj misija će se pobrinuti ili da oslobodi dvojicu misionara ove dužnosti, koji će biti na raspolaganju za nauk, ili će rasporediti satove tako, da se dvije različite stvari ne održavaju u isto vrijeme. Dobro je uostalom, upozoriti da onaj koji se prihvati misijske službe, da će morati više puta na dan prema vlastitim snagama naviještati riječ Božju. Neka se s obzirom na to pročita život slavnog P. Baldinucci-a, i vidjet će se kako Bog uvijek prati ovu službu posebnom naklonošću svoga milosrđa. Zbog toga (u dogovoru s biskupom) koji upravlja misijama pobrinut će se da dođe vanjskih ispovjednika koliko je potrebno za dobro naroda; a poslanici o kojima je bilo gore riječi, potražiti će smještaji koji bi mogli ustrebatu u kućama gospode, koja će isto tako sudjelovati u ovom poslu na dobrobit duša.

Slojevi kojima će biti upućene konferencije jesu gospoda, trgovci, itd. Što se tiče klasifikacije, misionari će se ravnati prema potrebi naroda. Ne smije se propustiti da se govori redovnicama, i u konzervatorijima barem im se mora posvetiti jedna konferencija koja će ići zatim da probudi, ili potakne zalaganje u vidu održavanja pravila, niti će se propustiti duhovne vježbe za kler za koje će se obično brinuti ravnatelj misija. U sat koji je pogodan za crkvene osobe, tokom dana, ili ako se misli da je zgodno, poslije anđeoskog pozdrava, sastat će se u kojoj bogomolji, ili crkvi gdje će slušati o mudrosti svetaca ozbiljno razmišljajući o obvezama kleričkog staleža, ukoliko će biti dobro obavljene pripremit će nam posebnu krunu slave, a dušama će osigurati mir, i zdravlje. Ove će

⁸⁴ Revizija: riječi «jedan brat da se brine» zamijenjene su riječima *dvojica braće da se brinu*.

⁸⁵ Revizija: riječi «*Veni Sancte Spiritus*, održat će kratko razmatranje koje će se završiti žarkim činom pokajanja i blagoslovom s križem» zamijenjene su riječima *molitva Agimus završava konferenciju*.

duhovne vježbe započeti⁸⁶ neposredno nakon otvorenja misija, i trajat će onoliko dana koliko je moguće osigurati prema okolnostima. Dok se na taj način pokušava osigurati dobro svima neumornim zalaganjem, neće se smjeti zapostaviti posjete bolnicama, i zatvorima tako da bi se svi okoristili svetim vremenom Misija. Na lijepi način pripremit će se sakramentalna ispovijed kako bi se mogao primiti Presveti Sakrament. Gospoda župnici učinit će isto za bolesnike svojih župa, a ispovjednici posebno vanjski neće uskratiti svoju pomoć i svoj žar za gore spomenute stvari⁸⁷.

§ 6. O obredima koje treba imati nakon velike propovijedi.

Onaj koji će držati dva ili tri⁸⁸ puta veliku propovijed tokom misija, poslije čina pokajanja poslužiti će se bičem, što ga Segneri Mlađi nazivaše (*str.* 188 *in vita*)⁸⁹ svetim mačem što mu ga je dao Bog, kao što je dao oružje Jozui da otpočne rat protiv grijeha (*bl. Liguori str.* 388. *sel. pred.*) (*bl. Leonardo nel suo met*). Bičevanje može se obaviti za vrijeme propovijedi o posljednjem sudu, i u propovijedi o nečasnosti. Misionar će se pri tome držati Gospodinovog duha s obzirom na izbor propovijedi koje će trebat završiti s bičevanjem.

U propovijedi o smrti, na koncu će se pokazati lubanja (*bl. Liguori str.* 388.), s nakanom da bi se narodu pokazala ispraznost zemlje.

U propovijedi o sudu mogu se ujediniti svi misionari u bičevanju, o kojem se gore govorilo; ukoliko Gospodin kaže u Pismu, da mi svećenici trebamo plakati između predvorja i oltara zbog grijeha naroda, tako nakon što zamole ponizno milosrđe Božje za nas, zazvat će ga i nad dušama do kojih je Gospodinu toliko stalo. Obred se treba ovako odvijati. Na koncu propovijedi pošto se spomene blagoslov, kojeg će bez daljnog tog dana primiti pravedni, misionar okrenut prema tvrdokornima reći će im; da onaj dan neće više⁹⁰ slušati glas nepokolebljiva suca koji zasluženu kaznu kori; pokušat će ih zdrmati služeći se svim onim sredstvima, koje im nudi njihova služba prema načelima svetaca i misionarskoj praksi, naznačit će im se napuštenost koja će se dogoditi u dolini Jozafat tvrdokornima odlaskom Raspela, koji će biti predan braći, a oni će ga za kratko vrijeme udaljiti, i pobožno odložiti u sakristiji. Potom će se narodu tumačiti ono što kažu Pisma, da će Bog govoreći na naš način okrenuti leđa grešnicima, i u taj čas vidjet će se odmah u narodu skrušenost. Ah narode moj, reći će misionar, pravedni sud okreće se u sud milosrđa, i neka nikad među vama ne bude okorjelih. Dajmo se dakle na pokoru itd., ovdje je vrijeme da misionari sa špagom oko vrata; kao što je običavao sv. Carlo Boromeo održavajući svoje pokorničke obrede, popnu se na propovjedaonicu, i ponizno je poljubivši, reknu ove riječi *Parce Domine, parce populo tuo*⁹¹. Neka se ove izreknu u sličnom stilu kao što ga običavaju PP. kapucini. Neka se te riječi izmjenjuju sa kratkim nagovorima, ili poticajima na pokoru, koje će voditi propovjednik i ponovit će se tri puta, a na koncu objedinivši s molitvama djela pokore, bičevat će se toliko dugo koliko traje *Deprofundis*⁹². Ovaj obred, koji stvara ili potiče u srcima pokoru, završava se obično sa blagoslovom *Raspetim*, koji se nakon što je završen obred bičevanja uz pratnju svjetiljki nosi na propovjedaonicu, učinit

⁸⁶ Revizija: dodaje se riječ *obično*.

⁸⁷ Revizija: dodaju se riječi *s obzirom na tu službu treba imati u vidu također vojnike*.

⁸⁸ Revizija: riječi «dva ili tri» zamijenjena su riječima *jedan ili dva*.

⁸⁹ F.M. Galluzzi, *Vita del P.P. Segneri juniore*, Roma 1716.

⁹⁰ Revizija: riječi «onaj dan neće više» zamijenjene su riječima *će onaj dan*.

⁹¹ Poštedi Gospodine, poštedi narod svoj.

⁹² Iz dubine...(početak Ps 130).

će to crkvena osoba, u roketi sa svečanom štolom svi moleći ujedinjeni u ljubavi, milosrdnog Boga, da se posluži svojom blagošću, te će se sa suzama primiti njegov očinski blagoslov.

Propovijed o paklu, dokaz pravde posebno je upućena onima koji su i nadalje ostali tvrdokorni, evo zbog čega, reći će misionar, nakon što se popeo na propovjedaonicu, bez da je ponio kao po običaju sa sobom Raspelo⁹³, evo zbog čega me vidite slušači danas pun bolova i žalosti itd. Raspelo je trijumf dobrote Božje, no mi danas govorimo o njegovoj kazni itd. Pri kraju propovijedi neka se nastoji pomoću religijskim osjećajima poticati narod da s kajanjem poželi vidjeti križ naše uzvišeno dobro, zatim on je doveden na propovjedaonicu na isti način kao što je gore rečeno, kako bi tješio duše ranjene strelicama ljubavi.

U propovijedi o Gospi, nazvana o misionarima propovijed trijumfa, na njezinu kraju iznenada pokazuje se narodu svetu sliku M. SS. Delle Missioni⁹⁴, u svečanoj pratnji klera: O ovdje bi bilo na mjestu opširno spominjati čuda koja su se dogodile kad se god iznenada pokazala slika Presv. M. kako ćemo sad utanačiti! Ova sveta slika ostat će⁹⁵ na propovjedaonici sve do svršetka misija. Sad će se iz ljubavi prema Mariji tražiti zabranjeno oružje, te će se postaviti okolo iste slike; ponijet će se karte za kartanje, zabranjene knjige; tražit će se, da se promjeni odijelo žena, ispravak skandaloznih slika, i uopće se narod potiče na obraćenje. No, kako bi se jasno opravdavala delikatna služba koju obavljamo, neka se povodom propovjedi sjećanja osigura uništavanje oružja na trgu, i crkveni poslanici će prodavati ulomke u korist siromašnih⁹⁶; karte i knjige, koje pokornici nose ispovjednicima, dat će se misionarima, i bit će spaljeni prilikom zadnje propovjedi⁹⁷. Ako se za vrijeme misija donesu također dragocjeni predmeti⁹⁸, oni će biti postavljeni okolo slike Presvete Djevice, koja se časti; na kraju misija misionari će ih u javnom obredu ostaviti pred najpoznatijom slikom mjesta, gdje se Misije održavaju. Svijeće koje se donesu u toku dana također pale se u čast Marije, i ukoliko po koja svijeća ili ostatak svijeće ostaje, misionari će ih zajedno sa darovima prikazati na onom svetom oltaru gdje će se napraviti potreban otvor s natpisom na vječni spomen, i tu će se položiti sve stvari koje je narod poklonio Mariji, kao što je rečeno malo prije⁹⁹. Ti će darovi uvijek podsjećati narod, da su se po njima predali kao djeca Mariji, i toj nježnoj Majci povjerit će svoja srca. O koliko je dobra učinilo sve ono o čemu je bilo govora do sada. Neka misijski poslanici¹⁰⁰ budu naizmjenice uvijek prisutni uz propovjedaonicu kako bi primili darove, koji će se prinostiti Mariji; napisat će se točan popis toga¹⁰¹ koji će služiti kao spomen, i u isto vrijeme dobar primjer drugima. Vosak koji će prinostiti vjernici stalno će uvećavati Djevičinu krunu slave, neka se ne boje da će toga manjkati, dok iskustvo uči da u danima koji su namijenjeni za čašćenje slike Sv. Misija, ukoliko bi bilo premalo svjetala, treba ih uvijek umnožiti¹⁰².

⁹³ Revizija: dodaje se riječ *misija*.

⁹⁴ Presveta Marija Misija.

⁹⁵ Revizija: dodaju se riječ *izložena*.

⁹⁶ Revizija: riječi «u korist siromašnih» zamijenjene su riječima *i kupiti će se svijeće koje će se paliti ispred najpoznatije slike Presv. Dj. u mjestu*.

⁹⁷ Revizija: dodaje se rečenica *Neka se pazi ima li među knjigama što bi trebalo predati ordinariji za javni dobrobit Crkve*.

⁹⁸ Revizija: dodaju se riječi *slobodne volje*.

⁹⁹ Revizija: dodaju se riječi *i neće se udaljiti*.

¹⁰⁰ Revizija: dodaju se riječi *ili druga izabrana braća, no uvijek oblačeni pelerinom*.

¹⁰¹ Revizija: dodaju se riješi *ali bez spominjanja osoba*.

¹⁰² Revizija: dodaju se riječi *Jedan će od misionara regulirati i predvoditi taj obred*.

Za vrijeme propovijedi o Muci¹⁰³ donijet će se na kraju lijes mrtvog Krista, ili što je isto, sveta sprava, koja predstavlja skidanje¹⁰⁴ s križa¹⁰⁵. Lijes će nositi svećenici obučeni u crvene tunike, i drugi s jednoličnim štolama, koji će ići naprijed i u pratnji¹⁰⁶. Tamo gdje će biti premalo crkvenih službenika neka taj nedostatak nadoknade subraća. Tim plemenitim obredom, buđen također pogledom na žalosnu Mariju¹⁰⁷, potiče se narod, da u duhu poljubi one svete rane, izvor i vrelo vječnog života, te da oživotvori nježan spomen na Marijine boli; i da bi se po tim časnim činima i svetim stvarima zadobio mir i spasenje.

Dobro je da se te sprave unesu u crkvu kroz glavna vrata, a ako se propovijeda na trgu neka se obredi pomalo prilagode o kojima je ovdje bilo riječi.

Prigodom propovijedi o Milosrđu neka se narodu približava pomirenje¹⁰⁸ sa svima s kim je u neslozi. *Estote misericordes sicut et Pater vester misericors est*¹⁰⁹. S obzirom na to¹¹⁰ neka se¹¹¹ izaberu određeni pomiritelji i neka se sa žarom potiče djecu da se izmire s očevima, muževi sa ženama itd. kako bi mogli primiti Božji blagoslov. U propovijedi koja će govoriti o obeščašćenju misionar će se bičevati, te će pokušati koliko to god bilo moguće potaknuti na pobožnost prema Gospi, i da se vjernici upišu u Družbu škapulara Bezgrešnog Začeca, kako bi se oslobodili od tog zla.

P. Balducci upozorava, da je dobro s obzirom na Misije koje se održavaju u obližnjim mjestima izmijeniti po koji obred, zamjenjujući ih obredima koje su prakticirali misionari blage uspomene. Tako što se bičevanje o kojem je bilo govora, izvesti ga npr. za vrijeme propovijedi o grijehu, ili one o paklu; i to zbog dva razloga. I. Jer se narod osjeća više potaknutim drugom¹¹² Božjom providnošću sredstvom onoga što se iznenadno događa, i drugo jer i u svetim obredima promjene donose veće dobro dušama. Ukoliko bi se radilo jedino o duhovnim osobama, vjera njih prožima uvijek, i uzdiže, ali s obzirom na narod kojeg treba rekao bih voditi za ruku k dobru ne treba tako misliti, i zato treba slijediti napomene, koje su nam ostavili najslavniji radnici. Ravnatelj misija s obzirom na ta načela neka upozorava na to da se ne objelodane obredi koji će se obaviti, nego tek u pravo vrijeme, i to samo onima kojima je to potrebno. Ovdje ću spomenuti obrede koje se mogu zamijeniti. Segneri Mlađi, npr. (*Životopis što ga je napisao P. Galluzzi gdje govori o načinu kojeg je upotrebljavao*) koji put je pokazao narodu sliku osuđenika. I Liguori je također upotrebljavao taj način u propovijedi o paklu, pa kaže (*Sel. str. 389*) – da se za vrijeme Misija znalo dogoditi da je netko ostao tvrd u svim propovijedima, ali vidjevši jednu takvu sliku pobudio se i pokajao – Čovjek nije čisti duh, ono što podilazi osjetilima neobično djeluje na dušu. Jedna je stvar recimo misliti na smrt, a druga je razmišljati o njoj nad mrtvacem. O kolikim smo obraćenjima čitali, koja su se dogodila na takav način. Sam Isus Krist je htio kaže sv. Toma osnovati sakramente na vidljivim znakovima, jer na taj način čovjek lakše dolazi do nevidljivih stvarnosti. Vidimo da Crkva prema tim načelima u posljednjim danima Velikog tjedna raskriva oltare, i služi se mnogim drugim obredima, i ceremonijama u različitim vremenima, kako bi pomogla svojoj djeci da shvate najvažnije stvari o kojima je riječ. Osim toga mi smo dužnici i školovanima i neškolovanima; Misije

¹⁰³ Revizija: riječi «o Muci» zamijenjene su riječima o božanskoj Krvi.

¹⁰⁴ Revizija: riječ «skidanje» zamijenjena je riječima Isusa skidanoga.

¹⁰⁵ Revizija: dodaju se riječi uz to bit će slika Žalosne majke.

¹⁰⁶ Revizija: dodaju se riječi *Lijes bit će pokriven crvenim damastom, i lijepo okičen cvijećem, dok se slijedi obred kojeg Crkva običava obaviti 3. svibnja i 14. rujna, i neka se govori narodu: evo vidite gdje je stigla ljubav I.K. Ako nije moguće sve to izvesti, mogu se nositi moći Sv. Križa.*

¹⁰⁷ Revizija: dodaju se riječi *kako je rečeno.*

¹⁰⁸ Revizija: riječ «pomirenje» zamijenjena je riječima *propovijed o pomirenju.*

¹⁰⁹ Lk 6,36: Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.

¹¹⁰ Revizija: riječi «S obzirom na to» su prekrížene.

¹¹¹ Revizija: dodaju se riječi *povodom ove propovijedi.*

¹¹² Revizija: riječ «drugom» je prekrížena.

su ribarenje duša, te se događa da se neki obraćaju zbog propovijedi, drugi zbog promatranja Marijine slike; isto se govori također o svemu drugom, i neka svima bude na srcu načelo slavnog P. Pinamonti-a koji je umirući (*životopis što ga je napisao P. Gian Francesco Durazzo str. 202*)¹¹³ rekao drugovima s najdubljim osjećajem, neka se nastavi sa Sv. Misijama u obliku kako ih je primjenjivao P. Segneri, čiji je i on bio tako cijenjeni drug, znajući zbog iskustva od 38 godina za veliko dobro koje se činilo dušama. Tako vraćajući se Segneri-u Mlađem on je koji put pokazivao (*str. 191*) sliku svetog lica našeg Božanskog Otkupitelja, s nakanom da potakne žaljenje gledajući Božansko lice koje se iz ljubavi prema čovjeku svelo na to stanje *in quem desiderant Angeli conspicerere*¹¹⁴. U mjestima gdje postoji možda koji sveti predmet od posebnog čašćenja kao npr. sv. trn, drvo sv. križa itd. može ih se na kraju koje propovijedi pokazati. Na koncu, razboritost i uvjerljiva pouka života misionara, pomoći će ravnatelju Misija da stvar dobro i točno usredotoči. Tako će se mnogo puta misionaru koji se bičeva na propovjedaonici, pridružiti braća sa spuštenom kapuljicom bičujući se konopcem. Da bi se postigla skrušenost dobro je pokazati i mrtvačku glavu za vrijeme propovijedi o moralnoj nečistoći ili možda na koncu propovijedi pokazati kip Žalosne Majke, rekavši narodu da je mač koji probada prečisto srce Marijino jest naročito ružna mana nesuzdržljivosti. U nekim Misijama na koncu propovijedi o paklu, ili o posljednjem sudu na svečani način će se donijeti slika Presvete Marije Misija, a potom će se drugi dan propovijedati o Gospi, promičući pomirenje iz ljubavi prema Djevici. Neka onaj koji predsjedava pojedinoj službi puno moli, i vidjet će se kako ga Bog prati obiljem svoga milosrđa¹¹⁵.

§ 7. Obredi oratorija.

Smatrajući dobrima i za oratorij gore iznesena načela, i slijedeći također sustav koji se upotrebljava u oratorijima PP. Filipina i tako slavnog u Rimu P. Caravita, obavljat će se koje večeri bičevanje. Za odvijanje Misija poslužit će se također kantikom Miserere koji će biti prekidan kojim kratkim nagovorom i neka se to moli u jednoj od večeri koja će biti posvećena propovijedi o posljednjem sudu, ili drugoj stvari koju će se smatrati korisnom. Iz onoga što će se prakticirati po danu uzet će se okosnica za dobro uređivanje večernje obrede. Kada će pak s propovjedaonice biti navješten pomirenje, i nadalje navečer će muškarci grliti križ, pjevajući tom prilikom nekoliko kitica pjesme o Blaženoj djevici Mariji. Ovdje će se govoriti o javnim neslogama, ukoliko se radi o tajnim stvarima, govorit će se na odgovarajući način kako se već pristoji. Navečer koja je posvećena pomirenju u oratoriji, trebat će zvoniti sva zvona kao za blagdan u rasponu od točno sat vremena, nakon što je misionar ranije tog dana dao upozorenje na to sa propovjedaonice. Na taj znak u pojedinim kućama izvršit će se obaveza izmirenja ili će se stvoriti čvrsta odluka da će se nadoknaditi slijedećeg jutra za sablazan koji je proistekao iz nesloge svaki put kad neće biti mogućnosti da se učini na sam glas zvona. U međuvremenu u oratoriji će se obavljati ono što je bilo gore spomenuto.

Da bi se od muškaraca otklonila mana psovke, jedne večeri koju će naznačiti ravnatelj Misija, tražit će se od njih da više puta poljube zemlju s nakanom da onaj koji je griješio jezikom, na takav način pokuša nadoknaditi Bogu za nanesenu uvredu; a oni koji se nisu ogriješili psovkama isto će obaviti ovaj čin poniznosti da bi mogli moliti od Boga

¹¹³ Giovanni Francesco Durazzo, *Raccolta delle virtù del P. G. P. Pinamonti d. C. d. G.*, Roma 1709.

¹¹⁴ Usp. 1 Petr 1,12: kojeg su anđeli htjeli gledati.

¹¹⁵ Revizija: dodaju se riječi *Konačno neka se sve prilagodi vremenima, mjestima i prilikama, dok razboritost raspoređuje sve dobro s obzirom na način, kako bi sve urodilo plodovima.*

oproštenje za bilo koji grijeh riječju. Takvo mrtvljenje, veli. bl. Liguori od velike je koristi za pokornike.

Bl. Leonardo je običavao zvoniti zvonima nekoliko večeri za okorjela grešnika. Mi ćemo se zadovoljiti da zvonimo barem jednu večer. Na primjer za vrijeme propovijedi o smrti, na kraju dana misionar će upozoriti s propovjedaonice da će sva zvona u rasponu od jednog sata zvoniti za smrt; i reći će da se u to vrijeme i to svi mole za tvrdokorne grešnike. Takvom zvonjavom popraćen nutarnjem glasom božanske milosti propovijeda se svakomu koji god bježi od misija. Taj će se oblik obreda moći rezervirati za bilo koji drugi razlog kojeg će se smatrati korisnim. O, koliko nas zvuk zvona podsjeća na to, koliko je kratak naš život!

Ukoliko se radi o večernjim obredima, treba napomenuti da se upotrebljava mrtvačka glava u budnicama koji će se održati povodom propovijedi o smrti: povremenu neka se ubace u njih nekoliko udarce bićem; neka se koji put donese i kip Gospe žalosne i također ta raznolikost potpomaže obraćenje duša. Druge stvari nalaze se u načinu odvijanja Misija što ih preporuča Segneri Mlađi.

Za vrijeme dviju misijskih večeri budnice će se odvijati u obliku procesije što ćemo sada pojasniti. Razumije se, govori se samo za muškarce; žene već znaju da se trebaju povući. Barem jedne večeri održat će se pokornička procesija klera, i bratovština itd. (*Segneri str.* 190); trebat će pripaziti da pokornici (*Bl. Leonardo str.* 143) ne prakticiraju neodgovarajuću pokoru, niti smiješnu, upozoravajući da se treba primijeniti umjerenost za svako pojedino vrijeme tako da vanjsko ponašanje očituje nutarnju skrušenost. Trebat će poticati sve da razmišljaju o tome da Gospodin nagrađuje i dobre želje kod svih onih koji bi se željeli još više umrtviti. U takvim procesijama potrebno je da spontano sudjeluje bilo tko od klera, ili naroda, kao što je bilo rečeno, neka se nose (gdje je to moguće učiniti) znakovi muke. Neki će npr. nositi križeve umjerene veličine, drugi trnovu krunu na rukama, kako bi se razmišljalo o tome koje su poniženje te stvari značile za Isusa itd.¹¹⁶

Pripadnici klera nosit će uže oko vrata, i svi će biti opremljeni uobičajenim bičevima od užeta. Povremeno će biti budnice s udarcima na koncu bičevanja. Ulicom će prolaziti različiti zborovi koji će po redu pjevati *Miserere nostri Domine*¹¹⁷ itd., Oče, Nebeski Bože, itd. Prosti moj Bože itd., te će si povremeno davati koji udarac bićem. Misionari bit će raspoređeni u različitim rasponima procesije, pa će narod već unaprijed biti upozoren na to da će, kad se oni budu udarali to će isto i oni učiniti, kad misionari prestaju, prestat će i svi ostali. Osim toga treba razmisliti ako je grad velik procesija će se podijeliti u dva rukavca, tako da se može lakše kretati,¹¹⁸ svi će se opet naći u oratoriji: ovdje će se primiti blagoslov sa Raspelom. U ovim procesijama bit će dobro na kraju nositi kip, ili barjak Gospe Žalosne; misionari i neki od braće nosit će mrtvačke glave u različitim rasponima procesije; između jedne i druge bratovštine hodit će oni koji ne nose pelerine kako bi se okoristili svjetlom svjetiljki, kojima će trebat biti opskrbljene bratovštine¹¹⁹. Ako će netko u procesiji sudjelovati bos¹²⁰ bit će i za njega posebno mjesto, i koliko je više ugodno, te stigavši u crkvu na koncu obreda, misionari će im iz poniznosti poljubiti noge. Ne može se izreći koliko dobro čine pokorničke procesije koje je toliko cijenio sv. Carlo Boromeo. Mi znamo da je Bog u Starom zavjetu predstavljao svoje proroke vezane

¹¹⁶ Revizija: riječi «Neki će npr. nositi križeve umjerene veličine, drugi trnovu krunu na rukama, kako bi se razmišljalo o tome koje su poniženje te stvari značile za Isusa itd.» zamijenjene su riječima *kao što je običaj u nekim mjestima na Veliki Petak.*

¹¹⁷ Smiluj se nama, Gospodine.

¹¹⁸ Revizija: dodaje se riječ *obično.*

¹¹⁹ Revizija: riječi «između jedne i druge bratovštine hodit će oni koji ne nose pelerine kako bi se okoristili svjetlom svjetiljki, kojima će trebat biti opskrbljene bratovštine» su prekrizene.

¹²⁰ Revizija: dodaju se riječi *ali oblačen pelerinom i kapuljicom.*

lancima, i svima je poznata stara disciplina Crkve o javnoj pokori. Užetom se označuje kočenje strasti, bićem se označuje, da niski nagon treba biti svladan pomoću religije i vjere¹²¹.

Druge će večeri kao što se gore točno opisalo, bit će donesen lijes mrtvoga Krista na koncu propovijedi poslije ručka, obaviti će se procesija s tom spravom, koja toliko potiče na Božansku ljubav. Nakana je te procesije da se nadoknadi za prestupe i javne sablazni budući da se javnim putovima profaniralo Isusa, njegovu Krv¹²² itd. Lijes će biti prekriven cvijećem¹²³ koje će predstavljati kreposti, zbog kojih duša postaje vrt draži Gospodnjih. Kler će biti sav obučen u svečanu odjeću sa crvenim štolama pjevajući u različitim zborovima Nek živi, Nek živi Isus itd. (*V. pjesmaricu*). Tako da ukoliko je grešnik svojom zloćom i svojom ispraznošću ranio Isusa, sada će ga svečanim ophodom, plodom ljubavi kojeg je namijenio Božanskom Spasitelju, slaviti i blagoslivljati. U tome će sudjelovati sve bratovštine, i nastojat će se procesiju opskrbiti što je moguće više svjetiljkama. U znak poštivanja pojedinci će staviti svjetiljke na vlastite prozore, i svečanim zvukom zvona pozivat će se narod da blagoslivlja Krv Isusovu, po kojoj smo spašeni. Na kraju svake pobudnice koja će se održati odgovorit će se na kraju s pjesmom: *Te ergo quaesumus tuis famulis*¹²⁴ itd. Taj će obred, nakon što je duša već prešla put čišćenja, privest će je putu rasvjetljenja, ili sjedinjenja, prema odgovarajućoj potrebi. Također služi promicanju, čak što više, pobožnosti Krvi Kristove koju ćemo stotinu i tisuću puta blagoslivljati, na taj način ćemo nadoknađivati za uvrede, što joj ih nanose grešnici.

Recimo na koncu, ukoliko se radi o večernjim obredima, da se na kraju Misija, ili barem prije samog odlaska misionara neka se obavi budnica sjetve koja se sastoji od: neka se privatno podijele misionari po različitim dijelovima grada koje će pratiti samo jedan svećenik; potom se dadne znak velikim zvonom (što će se ponoviti nakon pola četvrt sata za kraj,) i u taj trenutak svi će propovijedati, poticat će na obraćenje upozoravajući grešnike, da se ne smije obezvređivati Božje milosrđe. Takve je poticaje Bl. Liguori nazivao poticajima sjetve, premda je trenutačni poticaj, ipak se njime prikupljaju mnoge duše.

§ 8. O propovijedima pohoda¹²⁵.

P. Segneri prvih misijskih jutara običavao je usredotočiti svoju pažnju na obližnja mjesta s obzirom na središte gdje su se održavale Misije, i kao da želi povući mnoge crte prema centru odlazio je propovijedati sad tu sad tamo, potičući dotična mjesta da se okoriste Misijama. Na ove propovijedi pohoda običavali su dolaziti mnogi koji već su bili obaviješteni javnim biskupovim oglasima s kojim ravnatelj Misija treba biti sporazuman unaprijed. Ne može se izreći kakav žar proizvode te propovijedi, koje otklanjaju svaku sponu i svaku sapetost u narodu, koji nakon što je poučen, i prožet Riječju Božjom, vidi ga se onda u procesijama s raznih župa zajedno sa svojim župnikom dolaziti na sv. Misije. Susrest će se na vratima s jednom bratovštinom za to određenom, i s jednim misionarom; zatim će se krenuti u pohod Presvetom sakramentu i nakon što se odijele muškarci od žena, odredit će se na najbolji način odgovarajuće mjesto. Ako bude moguće ići će se

¹²¹ Revizija: riječi «da niski nagon treba biti svladan pomoću religije i vjere» zamijenjene su riječima *izvanjska pokora itd.*

¹²² Revizija: riječi «njegovu Krv» zamijenjene su riječima *koji nas je spasio Svojom Krvlju.*

¹²³ Revizija: dodaju se riječi *kako je rečeno.*

¹²⁴ Tebe dakle molimo, pomози...

¹²⁵ Revizija: dodaju se riječi *i drugih pobožnih običaja.*

propovijedati na ta mjesta u procesiji krenuvši od centralnog mjesta održavanja Misija, nakon što će misionar dati određena uputstva koja se odnose na ovu svetu procesiju. Kler će pjevati psalme, ili braća pjevači kao npr. *In Exitu Israel de Egipto*¹²⁶ itd., a po povratku misionar će zahvaliti narodu blagoslivljajući ga sa raspelom. Neka se takvi pohodi čine poslije jutarnjih obreda. Ukoliko nije moguće organizirati procesiju zbog udaljenosti mjesta, onda će misionar krenuti onamo s jednim ili dvojicom poslanika. Potom slijedi susret s župnikom, i narodom gdje treba održati propovijed pohoda, nakon što misionar u ovom trenutku poljubi rane Raspetoga, odmah se kreće u pohod Presvetom oltarskom sakramentu pjevajući pohvale Sv. Misija. Potom slijedi propovijed, nakon koje se podjeljuje blagoslov sa Presvetim. Nakon svega uslijediti će razgovor sa župnikom gdje će se opušteno razgovarati o onome što se odnosi na dobro njegova stada, potom će se vratiti u središte održavanja Misija¹²⁷.

§ 9. O velikim pričestima.

Posljednja tri dana Misija uslijedit će velike pričesti; prva za djevojčice, 2. za udovice, i udate, 2. za muškarce. To ne znači, da se svatko ne bi moglo pričestiti i u druge dane, ili u drugoj crkvi, ali ovaj propis se odnosi samo na osobe određene za javnu službu, i na način obavljanja iste. Djevojčice dolaze iz svojih mjesta u procesiji, prate ih župnici dok svi skupa pobožno mole krunicu. U rukama će držati Raspelo, i krunicu, a na glavi pokrivač, ili bijelu maramu, koja simbolizira čistoću savjesti. Na njoj će biti pričvršćen trnov vjenčić koji će predstavljati pokoru. Crkva će od određenog sata biti slobodna za osobe koje se trebaju pričestiti, i nitko drugo unutra neće smjeti biti, kako bi se stvar skladno i točno odvijala. Govoreći o djevojčicama služit će se prema načelima Segneri-a trnovom krunom, jer je taština karakteristika njihove dobi, i tako će misionar imati priliku¹²⁸ da ih podsjeti na to, da smo mi udovi glave koja je okrunjena trnjem, da se na poseban način treba prisjećati muke Gospodina Isusa Krista; i zato i kler upotrebljava tonzuru odnosno krunu, u skladu s crkvenom praksom: ukoliko bi se pristalo na svjetovne misli prihvatilo bi se ljudsku zlobu i time bi se nanijelo Božanskom Gospodinu novu trnovu krunu. Upozorit će se da svaki grijeh ima svoj početak u volji, i zato ova treba biti otvorena samo volji Svevišnjega. Treba im se osim toga reći ako ljube ljiljan čistoće, treba ga čuvati trnjem mrtvenja; neka barem¹²⁹ za budućnost pripaze da ih nikad više ne okuži

¹²⁶ Ps 114: Kad izade Izrael iz Egipta.

¹²⁷ Revizija: dodaje se s upućivanjem „;vidi str. 54 pismo A:“ slijedeći tekst: *Tamo gdje je potrebno neka se promiče štovanje slike Presv. M. Na raznim mjestima stanova, opominjući vlasnike da zapale također navečer svugdje svjetiljke. Neka se također brinu za to da se prema prilikama na vratima kuća naznače imena Isusa, i Marije bilo kao reljef bilo naslikano, ili makar mali Križići, kako bi ove uspomene pomogle sadržati plodove Sv. Misija. Prilikom propovijedi sjećanja može se pri kraju po želji blagosloviti i uspostaviti veliki Križ na uspomenu Misija.*

¹²⁸ Pošto ima mnogo korektura u ovom članku od početka do ovog mjesta, ponavlja se cjeli taj članak s korekturama koje ih je sv. Gašpar god. 1835. radio: Posljednja dva dana misija uslijedit će velike pričesti; prva za žene, 2. za muškarce. To ne znači, da se svatko ne bi moglo pričestiti i u druge dane, ili u drugoj crkvi, ali ovaj propis se odnosi samo na osobe određene za javnu službu, i na način obavljanja iste. Za pričest žena svaka će u rukama držati Raspelo, i krunicu Presv. M., a na glavi pokrivač, ili bijelu maramu, ili crvenu koprenu ili drugu pristojnu maramu. Na njoj će biti pričvršćen trnov vjenčić koji će predstavljati pokoru, ali to u crkvi i u trenutku kad ravnatelj misija daje znak. Crkva međutim će od određenog sata biti slobodna za osobe koje se trebaju pričestiti, i nitko drugo unutra neće smjeti biti, kako bi se stvar skladno i točno odvijala. Prema načelima Segneri-a trnova se kruna nosi za znak obnove odreknuća taština, i tako će misionar imati priliku.

¹²⁹ Revizija: riječ «barem» je prekrížena.

ljaga grijeha, koje su trn u našem srcu. Treba ih što više poticati da se čuvaju, i kad god ih bude napastovao neprijatelj da uvrijede Boga, uzet će u svoje ruke te trnove krune kako bi si što više posvijestile sjećanje na Misije itd.

Za druge žene nema posebne procesije; ali će im se naveliko govoriti protiv nadutosti po primjeru na djevojčice¹³⁰. Na taj način otklonio je Segneri sablazan nedolična oblačenja koja je i tada vladala za vrijeme Misija. S obzirom na djevojke, koje u procesiji vraćaju svojim župama gdje su si stavile na glavu trnove krune, ovdje ih mogu ponovo skinuti, a potom se vratiti vlastitim kućama¹³¹.

Za pričest muškaraca sve će bratovštine pristupiti u procesiji obučene u pelerine, i u klupama, koji se prostru od glavnog oltara prema izlaznim crkvenim vratima, imaju svoje mjesto. Misionari će paziti na red. Najzgodnije vrijeme za sve pričesti jest četiri sata prije podne. Pričesna misa bit će praćena orguljama što će se izmjenjivati s pjesmom, i strelovitim molitvicama. Ispovjednici će se upozoriti da u danima pričesti za ispovijed uvijek daju prednost onima kojima je namijenjen ovaj obred.

§ 10. O propovijedi sjećanja.

Za posljednji dan misija napraviti će se dva odjeljka (osim prostora koji će biti rezerviran za kler i općinare) jedan za sve djevojke, koje će u procesiji dolaziti okrunjene trnovom krunom kao u vrijeme pričesti, a ovaj će odjeljak biti na strani određenoj za¹³² žene; drugi će pak biti na muškoj strani za bratovštinu¹³³ u pelerinama¹³⁴. Pripremit će se nakovanj za uništavanje oružja, i velika vatra za paljenje knjiga, i karata za igru. Za svaki slučaj jedan će misionar s jednim crkvenim poslanikom obići krčme, i gostionice kako bi pronašao sve karte, a za vrijeme cijelog lomljenja oružja i paljenja karata pjevat će se pjesme u čast Presvete Marije. Potom će se otpočeti propovijed sjećanja, a osim Raspela na propovjedaonici će se držati barjak Gospe Misija¹³⁵. Prije nego što se zazovi blagoslov svi će ostali misionari ponekad doći na propovjedaonicu, i zajedno će je poljubiti slijedeći poziv onoga koji propovijeda i tumači da će poljubiti zemlju koja je posvećena Misijama, osim toga prostrijet će se kao da treba poljubiti noge biskupu, i kleru u znak slavljenja uzvišenog Svećeničkog dostojanstva¹³⁶. Nakon što je obukao roketu i štolu, ravnatelj Misija¹³⁷, nakon što je zazvao¹³⁸ Marijinu pomoć, i blagoslovio narod njenom svetom Slikom¹³⁹, zazvat će blagoslov Rasketoga. Pri dizanju svete Slike sva će zvona svečano zazvoniti, i u isto vrijeme¹⁴⁰ ponijet će se Presveto pred kojim će se pjevati svečano *Te Deum*, i *Tantum ergo*, potom će se primiti blagoslov. Ako bi se taj obred trebao odvijati u

¹³⁰ Revizija: riječi «Za druge žene nema posebne procesije; ali će im se naveliko govoriti protiv nadutosti po primjeru na djevojčice» su prekrizene.

¹³¹ Revizija: riječi «S obzirom na djevojke, koje u procesiji vraćaju svojim župama gdje su si stavile na glavu trnove krune, ovdje ih mogu ponovo skinuti, a potom se vratiti vlastitim kućama» su prekrizene.

¹³² Revizija: riječi «djevojke, koje će u procesiji dolaziti okrunjene trnovom krunom kao u vrijeme pričesti, a ovaj će odjeljak biti na strani određenoj za» su prekrizene.

¹³³ Revizija: riječ «bratovština» zamijenjena je riječju *bratovštine*.

¹³⁴ Revizija: dodaju se riječi: a iza njih muškarci bez pelerine.

¹³⁵ Revizija: dodaju se riječi *i Sv. Franje Ksaverskog*.

¹³⁶ Revizija: riječi «osim toga prostrijet će se kao da treba poljubiti noge biskupu, i kleru u znak slavljenja uzvišenog Svećeničkog dostojanstva» su prekrizena.

¹³⁷ Revizija: dodaju se riječi *ili onaj koji treba govoriti ovu propovijed*.

¹³⁸ Revizija: dodaju se riječi *pomoć Sv. Ksaverskog i*.

¹³⁹ Revizija: riječi «njenom svetom slikom» zamijenjene su riječima *svetim Slikama*.

¹⁴⁰ Revizija: riječi «i u isto vrijeme» zamijenjene su riječima *zatim pjeva se hvalospjev Božanskoj Krvi te u isto vrijeme*.

crkvi, poslije će se izvan njenih vrata polomiti oružje i spaliti knjige: a sve drugo ostaje kao gore.

Nakon što su se svršile Misije, s obzirom na njihov vanjski red, običava se ponekad ostati druga dva dana u mjestu gdje se vršila služba¹⁴¹. Ujutro prvog dana dat će se mogućnost za pričest bolesnika itd., i smatrajući narod u to vrijeme *per modum unius*¹⁴², doći će svi Župnici sa stolom preteći baldahin dok će biskup, ili njegov vikar nositi Presveto. U tome će sudjelovati najmanje jedan misionar koji će govoriti kratki nagovor za bolesnike, dajući im spasonosne savjete, moleći *Confiteor* prije same Pričesti. Nakon što se procesija vrati u crkvu, dat će narodu sve potrebne obavijesti koje se odnose na štovanje božanskih tajna, koje toliko odgovara Božanskoj Službi; preporučit će prije svega posjednicima, i svakom onome koji se može pridružiti tom vjerskom činu, da kad god čuju zvuk zvona, koji će naznačiti iznošenje Presvetog, neka se prihvate svete dužnosti, svatko imajući vlastitu svjetiljku, ili svijeću, da ga prate u svrhu javnog očitovanja vjere. Ako je pak mjesto održavanja Misija preveliko; u tom slučaju grad se može podijeliti na dvije procesije određivši dvije posebne crkve za sakupljanje naroda¹⁴³.

Zatim će se iza ručka razviti svečana procesija sa Presvetim uz pratnju, koja manje više postoji za blagdan Tijelova, te će se krenuti vani da bi se s određenih vrata blagoslovio svaki kraj mjesta gdje su se održavale Misije uz kratku propovijed. Za vrijeme procesije podijelit će se blagoslov bolesnicima na vratima bolnica; a također i na ulazu Konzervatorija a tako i pri zatvorima, potičući sve pobožnim riječima skupa da časte Isusa u Presvetom sakramentu.

Drugog jutra uslijedit će prva pričest djevojčica, i dječaka, koji su već prije imali dan obnove i pripreme, pripremajući ih koliko je moguće u duhu sabranosti, i nježne pobožnosti. U crkvu će dolaziti dječaci i djevojčice u procesiji ali rastavljeni, izlazeći iz kojeg Oratorija, ili koje crkve koja je određena za sabiranje. Dječaci će nositi odoru Gospinu obješenu o vratu, povrh svog odijela tako da je to vidljivo. Ovo će im označavati nutarnju odoru pravednosti u koju trebaju biti obučene njihove duše. Djevojčice će na bijelom mantilu nositi krunu od cvijeća kao što to prakticira ustanova djeteta Isusa. Ti cvjetovi će ih podsjećati na skup kreposti koje će trebat oblikovati mističnu krunu duše. Nakon što procesija dođe u crkvu, okružiti će djevojčice i dječaci već lijepo pripremljene klupe; crkva će biti svečano okićena, budući da je ovo dan svečanih zaruka duša i Isusa Krista, na što podsjeća i cvjetna kruna, koju nose djevojčice. Nakon svršene Mise svima će se koji su primili prvu pričest pokloniti pokoja sveta stvarčica, a zatim će se svečano zaintonirati *Te Deum* u zahvalu Gospodinu za dobro koje je dijelio prvopričesnicima, i u tom trenutku vodit će se dvoje po dvoje pričesnika da ljube Raspelom; u isto vrijeme dvojica misionara ljubiti će njima noge, što će ih podsjećati na čin poniznosti kojega je primjenjivao Isus Krist, perući noge apostolima, te naznačuje da su ova djeca na poseban način posvećena. Zatim će se uzeti Raspelo od misionara i nosit će ga se unaokolo djevojčica koje se neće smjeti micati s mjesta, i nakon što one poljube rane Spasiteljeve završit će se obred s molitvom, *Deus cuius misericordiae*¹⁴⁴ itd. i blagoslovom Raspelom. Vratit će se potom u procesiji odakle su krenuli, a potom će otići svojim kućama. Poslije ručka bit će svečana marijanska procesija, na najbolji način pripremljena o dotičnim mjestima Misija: putem će se održati pokoji kratki nagovor, kako bi se poticalo narod na pobožnost prema Mariji; prinosit će se darovi kao što je bilo gore rečeno, i na koncu odvest će se narod na mjesto koje će trebat biti unaprijed određeno gdje će se postaviti Križ koji je

¹⁴¹ Revizija: dodaju se riječi *ali uvijek u službenom poslu*.

¹⁴² Kao jedna "župa".

¹⁴³ Revizija: dodaje slijedeća rečenica: *Ponekad neka sami misionari predvode ovaj obred, i prije pričješćivanja govore gore navedeni kratki nagovor.*

¹⁴⁴ Bog čije milosrđe.

postavljen kako bi vječno čuvao uspomenu na misije. Obred s Križem se obavlja na već ustaljeni način, i kao što nas je Marija pod Križem primila kao djecu, tako ćemo i mi, reći će misionar u svom kratkom prigodnom nagovoru, zagrlivši Križ živjet ćemo uvijek ujedinjeni u srcu Marijinu, gdje i ostajemo. U procesiji se vraća u crkvu, i primivši blagoslov sa Presvetim, zaključi se procesija. Ravnatelj Misija napomenut će, da se ti obredi mogu obaviti i prije propovijedi sjećanja ako bi se moralo odmah krenuti. U tom slučaju predaju se darovi biskupu, ili vikaru za vrijeme same propovijedi sjećanja, a Križ će se postaviti kad se bude smatralo najshodnijim, već prema okolnostima.

Evo ukratko, načina svetih Misija. Neka Bog blagoslovi njihov sretan napredak.
Amen.

**USTANOVE¹⁴⁵
KOJE TREBAJU OSNIVATI
MISIONARI
NADBRATOVŠTINE**

¹⁴⁵ U reviziji rujna 1835. ovaj naslov nije promijenjen, pošto je sv. Gašpar, pretpostavljamo, pod naslovom *Način Svetih Misija* vjerojatno uključio također *ustanove za očuvanje plodova misija*. Dakle jednak korekturama učinjenima u *Načinu Svetih Misija*, ovaj bi naslov trebao biti promijenjen na slijedeći način: *Ustanove koje trebaju osnivati misionari Družbe Predragocjene Krvi N. G. I. K. prigodom svetih misija koje oni propovijedaju po različitim mjestima, gdje ih pozove službena vlast.*

**PREDRAGOCJENE KRVI
ISUSA KRISTA
PRIGODOM SVETIH MISIJA
KOJE ONI PROPOVIJEDAJU
PO RAZLIČITIM MJESTIMA,
GDJE IH POZOVE
SLUŽBENA VLAST.**

PRAVILA ZA UDRUŽENJE SVEĆENIKA

Udruženje svećenika¹⁴⁶

Nakon što je narod bio obnovljen u svetim Misijama, dobro je da se mi crkvene osobe zauzmemo sa svim žarom da njihov plod bude siguran, i dugotrajan. Zato nas je Bog pozvao da budemo u službi uzvišenih tajni, kako bismo neumornim zalaganjem priskrbili dušama dobro. U nebeskoj karijeri, na koju smo pozvani, moramo stalno razmišljati o onim božanskim riječima – *Elegi vos ut eatis, et fructus vester maneat*¹⁴⁷ – ; i jao onome kojeg Gospodin pronađe kao nezaposlena slugu, rasipnog upravitelja otajstvene baštine, nevjernog slugu, koji će prekasno trebat uzviknuti: *Vineam Domini non custodivi*¹⁴⁸. Cijenjene kleriče, neka dakle naš život bude svet, i neka posvećuje druge; da pred Božjim licem budemo časni. Evo, uistinu, kako nas udruženje svećenika, pod ruku vodi k tome da budemo pravi evanđeoski radnici zauzeti za naše, i za posvećenje drugih. Ovdje ne treba ništa drugo pojašnjavati, doli da se zaustavimo nakratko na tome da objasnimo praktično kako moramo vršiti naše svete dužnosti. Jedan put na mjesec skupit će se klerici u kojem oratoriji; mogao bi se izabrati posljednji četvrtak u mjesecu u 20 sati¹⁴⁹. Započne se duhovnim nagovorom o životu pokojeg sluge Božjeg iz našeg staleža. Nakon što je svršeno predavanje obaviti će se barem petnaest minuta sveto razmatranje prema uobičajenim pravilima služeći se onim asketskim knjigama, koje govore o našim dužnostima, kao što su – Isus u svećeničkom srcu od P. Bartolomeo del Monte¹⁵⁰ – Poslije razmatranja govorit će se o pobožnim ustanovama koje su osnovane zbog dobrobiti duša, podvlačeći njihovu vrijednost, te o svemu drugom što je potrebno. Na koncu se uzme, recimo, Tirinio¹⁵¹, ili Calmet¹⁵², te se kratko vrijeme čita sveti tekst s kratkim tumačenjem, koje se nalazi kod

¹⁴⁶ U reviziji rujna 1835. naslov je promijenjen ovako: *Pravila za Udruženje Svećenika koje se zove udruženje Apostola.*

¹⁴⁷ Iv 15,16: Ja izabrah vas da idete, i rod vaš da oстане.

¹⁴⁸ Usp. Pj 1,6: Nisam čuvao Gospodinov vinograd.

¹⁴⁹ Revizija: riječi «u 20 sati» zamijenjene su riječima *u pogodno vrijeme.*

¹⁵⁰ Bartolomeo dal Monte (1726-1778), svećenik u Bologna i misionar, poznat zbog njegovog djela *Gesù al cuore del Sacerdote: considerazioni ecclesiastiche per ciascun giorno del mese* (Roma e Bologna 1775), koje je više puta izdano također u stranim jezicima. Proglašen blaženim od Ivana Pavla II 1997. god.

¹⁵¹ Tirino (Le Thiry) Iacobus (1580-1636), Flamanac, Isusovac i teolog. Sastavio je *Commentarius in Vetus et Novum Testamentum* (Anversa 1632), koji je doživio mnogo izdanja.

¹⁵² Calmet Augustin (1672-1757), benediktinac, jedan od najslavnijih komentatora Biblije. Između 1707. i 1716. publicirao je u Parizu *La Sainte Bible en latin et en français, avec un Commentaire littéral et critique*, 23 sveska, djelo često izdano; prevedena također na latinski od J. D. Mansi, 9 sveska. Lucca 1730-38.

naznačenih autora. Neka se ovdje ne govori o moralnim slučajevima, jer se zato pobrinuo rimski koncil te se mora promicati sudjelovanje u svim biskupijama .

Kako bi se udruženje metodski i precizno određivalo, imenovat će se crkvena osoba, koja će nositi naslov tajnika. Njegova će dužnost biti poslati svaki mjesec na sve sakristije program narednog sastanka. Naslovit će taj dopis sa – *Elegi vos ut catis*¹⁵³ itd. – potom će navesti sat i utvrđeno mjesto održavanja sastanka. Uvijek će biti, kao što je i pametno, u sporazumu s biskupom, ili njegovim vikarom, i trebat će imati knjigu u kojoj će biti naznačene sve pobožne ustanove, kao što će trebat imati i drugu gdje će bilježiti sve ono, što će udruženje odlučiti na svim svojim sastancima, navodeći točna imena svih onih klerika, koji će se javiti za riječ, i koje će preuzeti obaveze u korist pobožnih ustanova. Za vrijeme zasjedanja udruženja bit će prisutan i biskup, ili njegov vikar¹⁵⁴, kako bi potican, i ravnat od onih koji imaju posebno rasvjetljenje od Boga u vođenju duša. Osim toga bit će dužnost tajnika da pazi da sve bude spremno u mjestu gdje će se održavati sastanak, i radi reda stvari pisat će¹⁵⁵ na pojedine papire svakom pojedinom kleriku ono što se povjerava njegovu žaru, razrađujući u sitnice i sam način obavljanja stvari. Evo prednosti što ih nudi udruženje; na prvom mjestu se promiče i podržava u crkvenim ljudima sloga u djelovanju, budući da je svaka pobožna ustanova pozvana da djeluje u jedinstvo s udruženjem; drugo, na taj način providjet će se ne samo za dobro prosljeđe sistema, nego također stabilnost ustanova. O koliko dobra čini mjesečna revizija svega onoga što se tiče slave Gospodnje, koju toliko promiče žar duhovnih crkvenih osoba! Osim toga neka se svaki mjesec pokuša tako ravnati, i upravljati pobožnim ustanovama, da pridodavajući druge radnike, ili razborito mijenjajući, ako je potrebno, dužnosti, uz Božji blagoslov nikad neće se vidjeti da dobro prestaje. Na koncu s udruženjem se omogućuje samom kleru izučavanje crkvene savršenosti, i kulture koja proizlazi iz Svetog pisma, koja u skupovima koji se odnose na moralne slučajeve opskrbljuje svijest onim spoznajama, koje su potrebne za vršenje naših svetih službi. S obzirom na članke iz Svetog pisma neka bude osigurano da ih sve crkvene osobe unaprijed čitaju da bi u priopćavanju ideja izučavanje bilo plodnije a zajednički studiji radosniji. Isto vrijedi i za moralne slučajeve; i neka se svaki od nas prisjeti, da se odgovorno ispune dužnosti, koje imamo po Božjem pozivu na Svećeništvo, potrebno je da se bude svijetlo svijetu i sol zemlji¹⁵⁶.

Osim toga svaka će crkvena osoba imati zaduženje za neko pobožno djelo, razmjerno njegovim snagama, tako da će svako iz našeg kruga moći ravnati, djelovati. Evo dakle, niza pobožnih ustanova, koje će trebati promicati, i animirati u vrijeme Misija; i koje će biti motivacijom crkvenim osobama da vrše svoju svetu službu. Ovdje se ne radi ni o čemu drugom doli da se da ideja o ustanovama, kako bi kler upoznao duh, i važnost. Detaljna pravila o tome naći će se pribilježena i po redu¹⁵⁷ u drugim zasebnim listinama¹⁵⁸, koliko je samih pobožnih ustanova a to zbog veće komotnosti.

Uostalom, prije nego što se progovori o tome dobro je upozoriti da se u udruženju ne treba izgubiti iz vida ono što se odnosi na dobar sustav bratovštine, i drugih svetih ustanova što se nalaze u različitim biskupijama. Neka se bdije nad održavanjem statuta, neka se promiče javno nastupanje na blagdane, ili drugim pobožne običajima; podvlačeći napose sveto razmatranje, i na koncu njega recitiranje sedam prikazanja presvetoj Krvi. Na onim mjestima, gdje ne postoji posebna ustanova za iskorjenjivanje psovki, neka to učini u

¹⁵³ Iv 15,16: Ja izabrah vas i postavih vas da idete.

¹⁵⁴ Revizija: dodaju se riječi *ili određena osoba*.

¹⁵⁵ Revizija: dodaju se riječi *ako će za nekoga biti potrebno*.

¹⁵⁶ Usp. Mt 5,13-14.

¹⁵⁷ Revizija: riječi «i po redu» su prekrížene.

¹⁵⁸ Revizija: riječi «drugim zasebnim listinama» zamijenjene su riječima *drugom zasebnom tisku*.

vrijeme Misija Kongregacija Predragocjene Krvi¹⁵⁹, koja će se osnivati svugdje prigodom Misija. Isto vrijedi s obzirom na ispraćaj mrtvih siromaha pri pokopu, u čemu se vidi vrijedna pobožnost vjernika u takvim djelima ljubavi, što ih na poseban način hvali knjiga Tobijina¹⁶⁰. Neka se nadalje ne propusti na koncu promicanje pobožnosti križnog puta, i javno moljenje subotom krunice, i litanija Presv. Marije; sve stvari koje se trebaju povjeriti koliko god je moguće bratovštinama. Bit će zato od velike koristi da biskup imenuje jednu crkvenu osobu za pratnju koji će biti zadužen za duhovno dobro. Neka se nikada ne prestane moliti Uzvišenog Boga, kako bi širokogrudno darovao svoje milosti, a u tu svrhu dao nam je posrednicu Mariju našu slatku Majku i zaštitnika svih naših pobožnih ustanova i Nadbratovštine Presvete Krvi¹⁶¹, slavnog apostola Indije Sv. Franje Ksaverskog.

Najvažnija ustanova koju će trebati ili ustanoviti, ili oživjeti u svakom mjestu, gdje će se držati Misije, jest noćni oratorij za muškarce. Ne može se dostatno izreći riječima koja je njegova prednost. Zadovoljit ćemo se time, da kažemo da je on bio glavna briga sv. Filipa Neri-a, osnivača Kongregacije otaca oratorijanaca; a bl. Leonardo misionar tako slavan uvijek se tješio u Gospodinu da je bio brat rimskog oratorija kako ga je zvao P. Caravita. O koliki se njegovim posredstvom liše neposrednih grešnih prigoda; koliko njih ne bi posjećivalo sakramente, a sada ih posjećuju, uz javni primjer kojim se i druge potječe na dobro. Neka se dakle neumorno potiče promicanje noćnoga oratorija za muškarce.

Osim toga potrebno je, posebno u naše vrijeme naročito se brinuti za mladež, nadasve na zapovjedane blagdane¹⁶²; prema duhu sv. Filipa Neri-a zauzimat će se za odgoj mladeži, od čijeg svetog odgoja ovisi na poseban način obnova običaja. Udruženje dakle Bezgrešnog Začeca Presvete Djevice i sv. Alojzije Gonzage za mladež, neka bude, rekao bih tako, posebna ljubav klera s obzirom na Boga, budući da će oni također biti rasadište za oratorij.

Odgajajući dakle mladež u spomenutom udruženju bit će dobro ne gubiti niti žensku mladež iz vida, za koje će barem jedanput na mjesec svake prve nedjelje biti udruženje pod naslovom kćeri Marijine, a u ovome će se na poseban način promicati pobožnost njenom Svetom prečistom srcu. Tamo gdje se nalaze škole koje vode Maestre Pie¹⁶³ pobrinut će se da one pripomognu u ovom velikom djelu, inače će se to nadoknaditi s izabranim pobožnim i skromnim ženama, koje će okupljajući se ujutro; kao što se reklo, svake prve nedjelje prakticirati će ono što nalaže pravilo. Pobrinut će se da crkva bude, ili kakvog konzervatorija, ili samostanska, ili neka druga prikladna za ovaj posao, već prema mišljenju biskupa ili njegova vikara.

Zadnja pak nedjelja u svakom mjesecu bit će određena za duhovnu obnovu pripreme za smrt, na korist cjelokupna naroda. Duh Sveti veli *memorare novissima tua, et in aeternum non peccabis*¹⁶⁴.

Ovo praksa naše vjere toliko preporučivana od svetih poziva nas da to činimo sa žarkom zauzetošću. Ovdje se prikupljaju plodovi pobožnih djela koji se očituju u Velikoj pričesti, o kojoj se govori u metodi koje će trebati pridržavati, predmet tako važan, i poticajan za onoga tko njeguje osjećaj ljubavi do Boga. Svi i svake vrste trebaju sudjelovati pri održavanju duhovne obnove kao pripreme na smrt. Naznačit će se posebno mjesto za

¹⁵⁹ Revizija: riječi «Kongregacija Predragocjene Krvi» zamijenjena su riječima *udruženje Sv. Franje Ksaverskog*.

¹⁶⁰ Usp. Tob 1-2.

¹⁶¹ Revizija: riječi «i Nadbratovštine Presvete Krvi» su prekrizene.

¹⁶² Revizija: dodaju se riječi *i za vrijeme praznika*.

¹⁶³ Radi se o Bogu posvećenim ženama, koje žive u malim zajednicama i vode škole, osobito za djevojke. Za vrijeme sv. Gašpara bilo je više takvih ustanova čiji je zadatak bio školovanje i odgoj djevojaka; u ranijem vremenu djevojke su bile isključene iz školstva.

¹⁶⁴ Sir 7,36: Misli na svoj konac, pa nećeš nikada grijешiti.

mladež udruženja sv. Alojzija, a drugo za kćeri Marijine, i¹⁶⁵ pridržavat će se dobro vanjski red, koji toliko utječe na nutarnju sabranost.

Bit će više crkvenih osoba, koji će pomagati župnicima u katehizaciji, o kojoj će trebati također govoriti prigodom održavanja udruženja. Pri tome poslu neka se upotrebljava Bellarmin-ov katekizam, neka se dječaci i djevojčice podijele u različite razrede, neka se svakoj dodijeli određeni dio katekizma, i neka se ne prelazi u drugi razred prije nego što je građe prijašnjeg savladan. Neka se potiče, ako je moguće preko nagrada, i na svaki mogući način neka se traži da se u narodu drži svijest pohađanja.

Prigodom svih zapovjedanih blagdana bit će u različite sate u različitim crkvama krunica Predragocjene Krvi Isusa Krista na korist sveg naroda, pobožnost koja toliko potiče duše na ljubav prema raspetom¹⁶⁶. Zato će se osnovati jedna kongregacija¹⁶⁷ pod časnim naslovom predragocjene Krvi¹⁶⁸.

Neka se na koncu odrede svećenici koji će u radnim danima u zgodno vrijeme održavati svoju svetu službu u zatvorima, i bolnicama. Neka se ovdje prakticira ljubav ili katekizirajući ili potičući na pokoru, podjeljujući sakramenat, bilo nešto drugo što se odnosi na slavu Božju i na dobro naše braće. Na tim mjestima će se glasno moliti *Pater, Ave i Credo*, i čini teoloških kreposti. Sve će se poticati na strpljivost, brinući se da im se ostavi kakva korisna uspomena, naročito ona što se tiče Božje prisutnosti.

Ako će se naša revnost odlikovati djelima koja se tiču duša, gdje će se brinuti za sve, ovaj isti žar treba se očitovati¹⁶⁹ svakog posljednjeg petka u mjesecu u samostanima i u konzervatorijima preko konferencije, koja će posvetiti dotične osobe kako bi u njima rastao žar za savršenošću.

Neka bude također na srcu crkvenih osoba da drže svaki mjesec pouku za klerike, poslije koje će im se tumačiti ceremonije, i sve ono što oni trebaju da bi radili u točnosti svojih dužnosti, i u življenju kreposti.

Gdje pak postoji posebna grupa muškaraca, i žena, isto tako će se barem jedanput mjesečno odvojeno držati sastanak u kojoj crkvi ili oratoriji, gdje će se vršiti pobožne vježbe, koje su naznačene u pravilu tih ustanova.

U nekim mjestima trebat će konačno držati pouke i za vojnike da ne bi u vrtlogu vanjskih nastojanja izgubili duh pobožnosti.

Blago nama, časni svećenici, ako ćemo se na taj način baviti potrebnim promicanjem evanđeoskih vrednota. O da moći ćemo u slatkoći duha često ponavljati: *Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per D.N.J.C.*¹⁷⁰ Neka nas ne smeta patnja zbog dobrobiti duša, i neka nam budu drage Apostolove riječi: *superabundo gaudio in omni tribulatione*¹⁷¹ ... *optabam anathema esse pro fratribus*¹⁷². Neka naš cijeli život bude založen u ljubav do Boga, koji nas je toliko ljubio, da je postao Otkupitelj, i žrtva ljubavi za nas: *dilexit nos, et lavit nos in sanguine suo*¹⁷³. Evo dakle kako ćemo uistinu primijeniti, i s učinkom ovaj spasonosni balzam krvi Spasiteljeve, i na nas, i na duše, ponavljajući s

¹⁶⁵ Revizija: Riječi «Naznačit će se posebno mjesto za mladež udruženja sv. Alojzija, a drugo za kćeri Marijine, i» su prekrizene.

¹⁶⁶ Revizija: riječi «Prigodom svih zapovjedanih blagdana bit će u različite sate u različitim crkvama krunica Predragocjene Krvi Isusa Krista na korist sveg naroda, pobožnost koja toliko potiče duše na ljubav prema raspetom» zamijenjene su riječima *Neumorno neka se promiče pobožnost Božanskoj Krvi, i javno moljenje krunice Krvi Kristove*.

¹⁶⁷ Revizija: riječ «kongregacija» zamijenjena je riječima *pia Unione (pobožno Udruženje)*

¹⁶⁸ Revizija: dodaju se riječi *koja omogućuje oproste raznih pobožnih udruženja i u koja će osobe upisati*.

¹⁶⁹ Revizija: dodaje se riječ *obično*.

¹⁷⁰ 1 Kor 15,57: A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu!

¹⁷¹ 2 Kor 7,4: obilujem radošću uza svu nevolju našu.

¹⁷² Rim 9,3: htio bih ja sam proklet biti za braću svoju.

¹⁷³ Otk 1,5: koji nas ljubi, koji nas krvlju svojom otkupi.

obzirom na to s Apostolom: *adimpleo ea quae desunt passioni Christi*¹⁷⁴. Povucimo se uvijek u duhu u rane Isusa Krista našeg Gospodina, i tu je naš počinak i naš mir. *Gratia D.N.J.X. cum omnibus vobis fratres. Amen*¹⁷⁵.

PRAVILA ZA KONGREGACIJU GOSPODA

PRAVILA ***Za kongregaciju***¹⁷⁶ ***muževa, i*** ***žena***¹⁷⁷, ***koja će se održavati barem jedan put*** ***svakog mjeseca u godini, pod***

¹⁷⁴ Kol 1,24: dopunjam što nedostaje mukama Kristovim.

¹⁷⁵ Usp. Gal 6,18: Milost Gospodina našega Isusa Krista s duhom vašim, braćo! Amen. Revizija: dodaju se riječi *Tamo gdje postoje kuće Ustanove [C.PP.S. – opaska prevodilaca] predsjednik kuće je odgovoran za Udruženje Apostola, a zadatke svećenika ravnaju se prema pravilima Ustanove. No, to ne mijenja apostolat i duh Djela, imajući u vidu velike potrebe duša, kojima treba hrliti u susret revnošću duha.*

¹⁷⁶ Umjesto pojma «udruženje» (Ristretto) sv. Gašpar često puta upotrebljava izraz «kongregacija» (Congregazione) a ponekad također «bratovština» (Confraternità).

¹⁷⁷ Revizija: riječi «muževa, i žena» zamijenjene su riječima *prvog sloja oba spola*.

naslovom Predragocjene krvi.

Zasebno u dva različita dana, i ako je moguće neka to¹⁷⁸ budu prvi, i četvrti petak svakog mjeseca, sakupit će se osobe plemenitog roda u kojem oratoriji, ili crkvi, tako da se istovremeno za druge neće omogućiti pristup, i ovdje će u svetoj sabranosti duha učiti mudrost Križa, s obzirom na koju je uzviknuo Apostol: *omnia arbitror detrimentum esse propter eminentem scientiam J.X*¹⁷⁹. Tome će prethoditi najprije kratko duhovno štivo, potom kratki nagovor prikladan za pobuđivanje u svima pobožnosti, kako bi se najtočnije ispunila Božja volja. Potom će se pod križem učiniti čin pokajanja, iza kojeg će uslijediti misa, a pod njom će se moliti Krunica Predragocjene Krvi. Nakon svršetka mise dat će se blagoslov ciborijem, i ovako će se kongregacija završiti. Ova vježba neka se učini u naznačene dane otprilike dva sata prije podne; za muškarce je pak bolje da njihov sastanak bude na večer u vrijeme anđeoskog pozdrava, zatim neka se postupa kako je rečeno, samo treba reći da će se tom zgodom krunica moliti pred presvetim držeći otkriven ciborij¹⁸⁰.

Ravnatelj kongregacije plemenitih na poseban način će promicati posjete bolnicama različitih spolova na javnu izgradnju, i da bi se postupalo prema duhu Sv. Filippo Neri-a. Poslužit će se plemenitašima izabirući najprikladnijeg, kako bi se pozvalo na dobro duše, i promicalo na bilo koji način slavu Gospodina: imat će se dakle na raspolaganju osobe sa slijedećim zaduženjima, i za njih će u pojedinim kongregacijama držati posebne konferencije, nakon što su svi ostali otišli. Dužnosti o kojima je ovdje riječ trebat će na isti način provoditi u kongregacijama za muškarce, i za žene.

1. Treba postojati predsjednik koji će biti poglavar kongregacije, te će imati dva pomoćnika, da bi se kongregacija promicala u žaru i aktivnosti.

2. Postojat će i tajnik koji će se brinuti za upisane te će imati nadzor nad arhivom, gdje će se čuvati zapisi o istoj kongregaciji. Njegova će posebna briga biti da prikupi životopise svetaca, i u ime kongregacije će ih posuđivati onima koji ih budu željeli.

3. Izabrat će se i dva sakristana koji će se brinuti za dobro prosljeđe funkcija kako bi bilo sve lijepo organizirano na dane zasjedanja kongregacije, i oni će isto tako na poseban način promicati čašćenje Presvetog.

4. Dvojica braće će pohađati bolesnu braću: preporučivat će ih Gospodinu, a u slučaju smrti pobrinut će se za njihov pokop.

Na koncu svi će ići za tim da se promiče pobožnost prema Presvetoj Krvi, kako bi duše shvatile s kojom su velikom cijenom otkupljene, te animirajući ostatak naroda svojim vlastitim primjerom učinit će, da vjernici na vlastiti duhovni korist primjene spasiteljeve zasluge. Amen¹⁸¹.

PRAVILA ZA NOĆNI ORATORIJ

PRAVILA¹⁸² *Za noćni oratorij*¹⁸³

¹⁷⁸ Revizija: dodaje se riječ *obično*.

¹⁷⁹ Fil 3,8: sve gubitkom smatram zbog onoga najizvrsnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista.

¹⁸⁰ Revizija: dodaju se riječi *ili podno Raspela*.

¹⁸¹ Revizija: dodaje se slijedeći odlomak: *Jedanput u godini neka se provedu svete duhovne vježbe odvojeno za muškarce i za žene. Za to se okupljaju samo jedanput na određeni sat u prema uobičajenom načinu. Na kraju još slijedeći dodatak: Opaska. Tamo gdje postoje kuće Ustanove neka ovaj misionar vodi tu kongregaciju koji je određen od kućnog vijeća i kako bi kongregacija što više bolje vođena neka se izabire onaj za kojeg se zna da glede toga ima poseban dar od Boga.*

¹⁸² Revizija: Sv. Gašpar dodao je slijedeću bilješku: *Postoji zasebno pravilo. Dakle ništa nije korigirao u ovom tekstu. Vidi dokumente glede Oratorio notturmo osobito one koji se odnose na Ristretto di S. Francesco Saverio, koje je bilo zaduženo za noćni oratorij.*

1. Svake večere molit će se molbenice otisnute na posebnom listu.

2. Da bi se ta praksa lakše primijenila, evo izbora pobožnih vježbi koje će trebati obaviti svake večeri u Oratoriju, nakon što su se molile molbenice, koje se nikada ne smiju propustiti.

Nedjeljom će biti moralni nagovor otprilike pola sata.

Ponedjeljkom kratki križni put.

Utorkom meditacija služeći se vječnim istinama bl. Liguori-a.

Srijeda žalosna krunica Presvete Marije.

Četvrtak pohod Presvetom Sakramentu bl. Liguori-a.

Petak Krunica Predragocjene Krvi.

Subotom će se ispričati jedan primjer o Gospi.

3. Svake večeri pozvat će se ljudi u oratorij kružeći sa križem po točkama gdje se najviše sakuplja narod, mijenjajući prosljede ophoda koliko je moguće. U međuvremenu će se pjevati litanije. Upozorava se da bi se izišlo s križem oko 24 sata. Za zapovjedane blagdane će jedan svećenik koji ide za križem uputiti kratki nagovor u kojemu će poticati što bolji pohod oratoriji. Svake će večeri zatim muškarci vraćati se iz oratorija moleći svetu krunicu, koju će završiti ili pred slikom Presvete Marije, koja je postavljena u kojoj ulici na štovanje, ili na vratima neke crkve, ili u vlastitim kućama. Neka se prema prilikama mjesta odakle sudionici dolaze oformi više od jedne skupine muškaraca koji će moliti krunicu: crkva će trebati biti dostatno osvjetljena a Raspelo će u oratoriji biti uvijek izvan prezbiterija, i postavljen na jedan takav način da će ga braća moći lako cjelivati. U četvrt poslije ponoći, treba započeti oratorij, a u jedan sat neka bude kraj. Ako se želi može biti i duhovno štivo u crkvi za one koji će se tamo skupiti, a počevši je sa Zdravomarijo, a završit će se s početkom oratorija. Svećenici ispovjednici će se rasporediti po večerima tjedna tako da će svake večeri biti po netko u svetom sudu pokore na raspolaganje svakom onom što želi pristupiti Krvi Isusa Krista u tako velikom sakramentu.

4. Bit će i dvije crkvene osobe, jedan ravnatelj a drugi zamjenik ravnatelja oratorija, koji će trebati puno čitati život sv. Filippo Neri-a, na čemu će se nadahnjivati za tako svetu ustanovu, te će je promicati na najbolji mogući način. Oni će pak imati za pomoć dvanaest braće svjetovnjaka koji će sačinjavati udruženje sv. Franje Ksaverskog, i ova će revna braća da tako kažem biti stupovi otajstvenog zdanja. Sastat će se s njima jedanput mjesečno, i govorit će se o dobrom prosljeđu stvari, gdje će svaki davati račun o svojem zaduženju. Svjetovnjaci toga udruženja moći će upotrebljavati crnu pelerinu s kapuljicom i isto tako crnom roketom, i sličan čuperak sa značkom sv. Franje Ksaverskog. Nosit će također i putnički štap, tako da će na taj način biti svečaniji ophodi za pobudnice, pa i sve drugo. Ostaje dužnost toga udruženja da tako organizira stvari da budu maksimalnom točnošću na što veću slavu Božju. Jedan od njih imat će dužnost komornika koji će voditi račun o lemozini, te će brinuti za potrebne izdatke; drugi će biti tajnik koji će pribilježiti braću koja se jave za oratorij. Dvojica će imati dužnost bolničara u korist bolesne braće, brinući se za pokop u slučaju njihove smrti. Dvojica će biti revnosnici, čija će dužnost biti da potiču na pohod oratorija, njeguju kod svih slogu, i mir, a nadalje će ići za obraćenjem zalutalih, i grešnika. Preostali članovi udruženja pazit će na ophod s Raspelom, na stvari

¹⁸³ Noćni oratorij, molitveni sastanak isključivo za muškarce, održao se oko ponoći.

koje se tiču crkve ili božanskog kulta gdje će vršiti ulogu sakristana, sabirat će se na vratima lemozinu, te će se brinuti za sve drugo kako bi se stvar odvijala u pravom redu¹⁸⁴.

Ravnatelj će nastojati u oratoriji neprestano preporučivati življenje kršćanskog života, prijem sakramenata, pohod muškim bolnicama, zatvorima, potičući ih na ona djela spasonosna za život vječni, po kojima si osiguravamo raj, a nadasve na pobožnost prema Predragocjenoj Krvi, u koju će se svi upisati.

Neka bude dužnost svih da promiču oratorij po čemu se stječe veliko dobro u korist duša, sjećajući se da *quae seminaverit homo haec et metet, et qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet*¹⁸⁵. Amen.

PRAVILA ZA UDRUŽENJE SV. ALOJZIJE GONZAGE

PRAVILA

Za udruženje Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije i sv. Alojzije Gonzage

1. Za sve zapovjedane blagdane u kojem oratoriji, ili crkvi gdje se ne sakupljaju žene u vrijeme udruženja, sakupit će se mladići, s nakanom da slave presveto ime Božje, i Presvete Marije. Bilo bi zgodno da to bude ujutro kroz cijelu godinu četiri sata prije podne.

¹⁸⁴ Osim zaduženja komornika, tajnika itd. bilo je u udruženju sv. Franje Ksaverskog, koji je brinuo za noćni oratoriji, također dužnost predsjednika. Zbilja sv. Gašpar 3. srpnja 1820. piše D. Giuseppe Zampetti-u u Spello-u: „Zadatak predsjednika udruženja (sv. Franje), koji je izostavljen u tiskanju radi dvosmislenosti i koji će biti nadopunjen u slijedećem izdanju, jest pomoć ravnateljima oratorija (ovo su dva svećenika kojima su svi podređeni), kako bi sve ostale dužnosti obavljene revnošću onih koji su za njih odgovorni“. Kako će pokazati slijedeća nova izdanja pravila za udruženje sv. Franje Ksaverskog, ova nadopuna je učinjena, iako je Gašpar u reviziji 1835. nije učinio.

¹⁸⁵ Usp. Gal 6,8: tko sije u tijelo svoje, iz tijela će žeti raspadljivost, a tko sije u duh, iz duha će žeti život vječni.

Tome će prethoditi duhovno štivo, zatim će se zapjevati jedna nokturna, i jutarnja Blažene Djevice. Nakon svršenog oficija bit će kratki nagovor prema evanđelju tekuće nedjelje, a onda kad neće moći biti nekoga tko bi navijestio Božju riječ to će biti nadoknađeno svetim razmatranjem prema uobičajenom pravilu. Poslije propovijedi bit će misa, i pod njom će se u vrijeme kada bude uzdignut kalež poslije pretvorbe moliti sedam prikazanja predragocjene Krvi; a na koncu mise zapjevat će se litanije Presvete Gospe s kojima će se završiti jutarnji skup.

2. Poslije podne će se sakupiti u određeni sat, točno u 22 mladež u oratoriji. Tome će obično prethoditi duhovno štivo, i nakon što je ravnatelj uputio par riječi otići će se na časnu razonodu. Na svršetku dana odvest će se mladež na pohod Presvetom Sakramentu, i Presvetoj Mariji. Oni koji to mogu za njih će se i pobrinuti da posjećuju noćni oratorij, da bi stekli običaj ove svete prakse; drugi neka se odmah vrate svojim kućama.

3. Ravnatelj udruženja neka se pobrine da bi za kongregaciju svakog jutra bili na raspolaganju ispovjednici, kako bi se u mladeži poticalo primanje sakramenta; osim toga hodajući s njima na šetnju pokušat će se, kao uostalom i njegovi drugi pomoćnici dobro utisnuti u svijet mladih življenje kršćanskog života, a one starije bit će dobro da ih ravnatelj po koji blagdan šalje da pohode bolnice za muškarce prema duhu sv. Filippo Neri-a, kako bi se vježbali u življenju kršćanskih kreposti. Osim toga crkveni poslanici će pokušati bdjeti nad ponašanjem sviju iz udruženja i u tome će se najviše očitovati njihova revnost kao radnika.

4. Udruženje će se podijeliti u tri razrede prvog će biti zaštitnik sv. Franjo Ksaverski, drugog¹⁸⁶ sv. Stanislav Kostka, a trećoj¹⁸⁷ sv. Alojzije Gonzaga¹⁸⁸. U onoj sv. Franje Ksaverskog¹⁸⁹ biti će početnici, u drugoj oni srednji, a u trećoj veći, i upozorava se da u oratoriji budu različita mjesta za različite skupine, kako bi se pridržavalo vanjski red. Svaki razred će imati dva asistenta. Prvi neka bude ako je ikako moguće svećenik, pomoćnik može biti također minorist¹⁹⁰. Pri tom izboru neka se posebno uzima u obzir razred većih. Svake godine za blagdan sv. Alojzija, bit će prijelaz iz jednog razreda u drugi, mijenjat će se ili će se potvrđivati uloge, o kojima ćemo sada govoriti, a bit će pripremljeno i nagrađivanje za sve s različitim nagradama, ali u skladu sa zaslugama pohađanja, i drugog u mladeži. Ravnatelj će se često sastajati s asistentima zbog proučavanja dobrog prosljeđa stvari, a posebno zbog nagrađivanja, i mijenjanja uloga. Tom prigodom sastat će se, i s mladima koji imaju zaduženja, tokom godine, da bi ih potaknuo na dosljednost provođenja vlastitih dužnosti.

5. Bit će sljedeća zaduženja,

Ravnatelj časoslova, čija će dužnost biti intoniranje psalmodije u pravo vrijeme.

Dva asistenta koja će ponavljati antifone.

Ukoliko će biti potrebno dva sakristana zadužena za božanski kult

Četiri ili više pjevača za ravnanje pjesmom.

Dva lektora za duhovno štivo koje će se obavljati kako je bilo rečeno.

Dva tajnika, koji će se za svaki blagdan međusobno pomagati, držat će i registar pohađanja. Osim toga čuvat će arhiv, gdje će se čuvati papiri koji se odnose na kongregaciju, i uspomene koje će drugima služiti za poticaj dobra primjera.

Dva revnitelja prema preporuci bl. Leonardo-a koji će se brinuti za revnosno pohađanje ove ustanove, za slogu, i za drugo što će imati za cilj veću slavu Božju.

¹⁸⁶ Revizija: riječi «sv. Franjo Ksaverski, drugoj» su prekrizene.

¹⁸⁷ Revizija: riječi «a trećoj» zamijenjena je riječju *drugoj*.

¹⁸⁸ Revizija: dodaju se riječi *a trećoj sv. Franjo Ksaverski*.

¹⁸⁹ Revizija: riječi «Franje Ksaverskog» zamijenjene su riječju *Stanislava*.

¹⁹⁰ Kandidat za svećenika sa «nižem ređenjem» koje je bilo uobičajeno sve do Drugog Vatikanskog Sabora.

Dva bolničara, koji će zajedno s ravnateljem, ili asistentima pohađati bolesnu braću za koje će poticati sve da se mole, a prigodom smrti izmoliti će se prve nedjelje službu umrlih.

Upozorava se ravnatelja da sakupi živote svetaca kako bi ih se moglo posuđivati mladeži da ih čita, neka ovaj zbir knjiga stalno raste preko ljubavi osoba koje će moći pokloniti te asketske knjige čije je čitanje toliko preporučivao sv. Filippo Neri. Za godišnje blagdane, za opću pričest pobrinut će se za pobudnice kako bi se u mladima potaknula ljubav prema sakramentalnom Isusu; neka se iste potiče na pobožnost prema Predragocjenoj Krvi, Bezgrešnom začecu, i neka se ništa ne propusti što će koristiti njihovu dobru. Na koncu prigodom javnih veselja neka se mladež udalji, i neka se nasljeduje sv. Filippo Neri-a, zabavljajući ih drugim prikladnim igrama. Milost Isusa Krista neka bude sa svima nama.

Amen¹⁹¹.

PRAVILA ZA UDRUŽENJE KĆERI MARIJINIH

PRAVILA

Za udruženje kćeri Marijinih.

1. Svake¹⁹² prve nedjelje u mjesecu sakupit će se žensku mladež u određeno vrijeme, i u slobodnoj i za njih¹⁹³ prikladnoj crkvi, poslušat će se četvrt sata duhovno štivo.

¹⁹¹ Revizija: dodaje se slijedeći odlomak: *Opaska. Tamo gdje postoje kuće Ustanove neka se ovo Djelo povjeri misionarima već prema našim pravilima koja neka se u kućnom vijeću usklađuju s ovom pravilom, a to tako da se ustanovljeni red ne mijenja. Ne smeta ako osobito u velikim gradovima postoji više od jednog Djela takve vrste pod različitim ravnateljima, što se uvijek i očekuje od svake zdrave ustanove.*

¹⁹² Revizija: dodaje se *obično*.

Bit će im na raspolaganju i po koji ispovjednik, naime za sve one koje se žele pomiriti. Nakon svršenog štiva molit će se krunica Predragocjene Krvi, a potom će biti četvrt sata meditacija, ili će im crkveni ravnatelj uputiti Božju riječ. Potom slijedi misa pod kojom će pobožno primiti sakramentalnog Isusa one koje se žele pričestiti. Na kraju će se pjevati litanije Presvete Gospe a ravnatelj će pročitati redovite uspomene koje se običavaju reći prigodom Misija....

Život je kratak: smrt je sigurna: a nepoznat je trenutak umiranja: mi imamo samo jedan jedini život, ako ga izgubimo - što tada: Bog te vidi: Bog će biti tvoj sudac: ili raj ili pakao - izbor je tvoj: sve prolazi, uskoro će biti kraj: ali vječnost, ona ostaje zauvijek: ... i tako će završiti udruženje.

2. Dužnosti će potom biti sljedeće: poglavarica će biti jedna Maestra Pia, ili neka žena mudra i razborita u mišljenju, koja će bdjeti nad pravim prosljeđem a imat će i jednu pomoćnicu. Bit će i dvije revnosnice koje će promicati udruženje a moći će ih se također izabrati među djevojkama, i dvije bolničarke, koje će se brinuti za bolesne sestre preporučujući ih u molitve, i brinut će se za molitve u duhovnu korist preminulih. Osim toga bit će i jedna tajnica koja će držati popis upisanih, i pokušat će pridruživati nove.

3. Jedanput mjesečno poglavarica će se sastati sa svim djevojkama koje imaju zaduženja, i razgovarat će se o što uspješnijem prosljeđu u udruženju. Poglavarica, i pomoćnica, koje kao što se reklo, trebat će biti Maestre Pie, ili uzorne gospođe a promicat će kod svih djevojaka pobožnost, življenje kršćanskog života, primanje sakramenata, umjerenost u oblačenju, i sve drugo što je potrebno za duhovnu korist dušama. Pokušat će pribaviti zbirku asketskih knjiga, koju će uz savjet jednog razboritog ravnatelja, kojega će imenovati udruženje svećenika prilagoditi uzrastu djevojaka, kako bi mogle dobro iskoristiti vrijeme, i posvećivati se.

4. Na koncu iza ručka zapovjedanih blagdana i nakon što je svršena katehetska pouka moći će poticati pohod bolnicama za žene¹⁹⁴, i druge bolesnice, u određenom turnusu, primjenjujući na taj način ljubav, koja je uvijek bilo najuzvišenije obilježje svetih¹⁹⁵.

Evo na ovakav način prikupljat će se blago za sveti raj, jedini cilj naših težnja. Amen¹⁹⁶.

¹⁹³ Revizija: riječi «slobodnoj i za njih» su prekrížene.

¹⁹⁴ U svom pismu Gašpar 8. lipnja 1826 piše D. Giuseppe Bellisarj di L'Aquila: "U pravilima o udruženju Marijinih kćeri, priključenima Načinu Misija, možete čitati o bolnici. No, ti je dvosmislen, pošto se govori o udovicama i udatima, koje kad-tad posjećuju bolnicu za žene, za što neka si rezerviraju posebno vrijeme. Kasnije se najme tiskalo zasebno pravilo za ovu spravu". O kojem tiskanom pravilu Gašpar govori? Vjerojatno o pravilu Sestara ljubavi Predragocjene krvi, čija je zajednica bila osnivana 1822. u Rimu u crkvi Dobrog zavjeta.

¹⁹⁵ Revizija: dodaje se slijedeći odlomak: *Što se tiče izbora mjesta, i vremena, ovih posjeta potrebna je točnost i velika razboritost, pri čemu će ravnatelj ocijeniti prilike, jasno je da nikada nijedna članica ne će ići sama nego u pratnji vlastite majke, ili sporazumno s uobičajenim pravilima Karitasa, i razboritosti, što vrijedi za sve što je napisano u ovim pravilima.*

¹⁹⁶ Revizija: dodaje se slijedeći odlomak: *Opaska. Tamo gdje postoje kuće Ustanove neka odgovornost za ovo udruženje povjerena je misionarima koji ako ne svi, ipak neka u kućnom vijeću odlučuju ono što odgovara; neka o tome razgovaraju barem jedanput u mjesecu.*

METODA ZA DAN DUHOVNE OBNOVE

METODA

*Za dan duhovne obnove
koja priprema na smrt.*

1. Svake posljednje nedjelje u mjesecu u vrijeme kojeg treba odredit bit će duhovna obnova koja će pripremati na smrt. U jutro u četiri sata, ako se to smatra zgodnim, prije podne bit će misa sa sveopćom pričešću, i za tu zgodu pobrinut će se, da bude puno ispovjednika. Obično će se napraviti dugi red kako bi bilo najzgodnije za narod, i jedna strana bit će za muškarce, druga za žene bdijući nad redom braća udruženja sv. Franje

Ksaverskog, o kojima se govori u pravilima noćnog oratorija¹⁹⁷: Tokom mise da se animira narod za primanje Isusa Krista u obliku popudbine čitat će se razmišljanja o dobroj smrti koja se nalaze zasebno otisnuta, a koja započinju –Kad potamne i zasuze moje oči itd. – Poslije toga čitanja budući da se približava vrijeme pričesti izreći će se koja pobudna riječ kako bi se srca skrušila i ispunila božanskom ljubavlju. Za vrijeme pričesti, koja bi se zbog veće kratkoće mogla načiniti iz dva ciborija, tj. predvoditelj i jedan drugi svećenik, s tim da će predvoditelj ići na desnu a drugi svećenik lijevu stranu¹⁹⁸, zasvirat će orgulje, i nakon što je završila pričest naroda, izreći će se nekoliko pobudnih riječi u svrhu zahvale, i na koncu će se izmoliti sedam prikazanja Predragocjene Krvi Isusa Krista, kako bi se isprosila svima smrt pravednika.

Poslije ručka u zgodno vrijeme bit će kratko duhovno štivo dok se narod skuplja, dakle jedna kratka obnova poslije koje će se objaviti određena krepost na prakticiranje do slijedeće obnove, i objavit će se sveti zaštitnik mjeseca. Poslije će se izmoliti *Veni Creator Spiritus*, te će se obaviti sveto razmatranje koje će se završiti s činom pokajanja, i blagoslovom s Raspelom. Zatim se izloži Presveto, a potom će se tri puta kazati na glas *moriatur anima mea, morte justorum*¹⁹⁹ a odgovorit će cijeli narod, koji će pobožno ponoviti te riječi, i završiti će se služba. Blažen onaj koji će zbog svete vježbe pripreme na smrti živjeti tako, kao što bi želio živjeti u posljednjim trenucima agonije. *Talis vita, finis ita*²⁰⁰.

Dobro je da se svetog zaštitnika mjeseca izabere, ili između onih koje se slave dotičnog mjeseca, ili da ravnatelj, prema svom pravičnom razboru, i pobožnosti naroda, koju bi trebalo uvijek sačuvati da bi se slijedilo duh milosti, koji nadahnjuje ono što mu se više sviđa, i koji želi da se časti sve svete, određuje onoga koji je obdaren pogodnim i odgovarajućim krepostima, i neka se ne dodaje koji drugi²⁰¹.

PRAVILA ZA KRŠĆANSKI NAUK

KRATKA PRAVILA

Za kršćanski nauk što ih treba ostaviti gospodi župnicima

U svakoj župi, ako se to može, dobro bi bilo podijeliti muškarce i žene u dvije različite crkve, inače će se trebati poslužiti uobičajenim zastorima, kada će trebati katekizirati u župnoj crkvi. I dječaci i djevojčice će biti podijeljeni u toliko razreda, i svakom razredu bit će povjeren jedan dio katekizma, i neće se prelaziti u naredni razred prije nego što je dobro svladan dio predašnjeg razreda. Neka se takvi prijelazi obavljaju na

¹⁹⁷ Revizija: riječi «i jedna strana bit će za muškarce, druga za žene bdijući nad redom braća udruženja sv. Franje Ksaverskog, o kojima se govori u pravilima noćnog oratorija» zamijenjena su riječima *ukoliko je potrebno, čuva se po mogućnosti dijeljenje muškaraca od žena vg: najprije se to kaže muškarcima, zatim ženama.*

¹⁹⁸ Revizija: riječi «s tim da će predvoditelj ići na desnu a drugi svećenik lijevu stranu» su prekrizene.

¹⁹⁹ Neka duša moja umire smrti pravednika.

²⁰⁰ Kao što je život, tako će biti i kraj.

²⁰¹ Revizija: Cijeli posljednji odlomak je prekrizhen, a dodaje se slijedeći: *Opaska. Ove korisne smjernice neka se primjenjuju i tamo gdje se nalaze crkve Ustanove i tamo gdje se želi promicati takva dobra vježba. Upozorava se da će se tamo gdje se nalazi Ustanova u kućama konvikta za kler i za novake izostaviti poslijepodneвно duhovno štivo a umjesto njega će se pjevati večernja. U drugim će se kućama održati štivo. Tamo gdje se prakticira dan duhovne obnove neka se daje prednost sveopćoj pričesti pobožnih Djela, s tim da su svi pozvani na ovo veliko dobro.*

blagdan sv. Alojzije Gonzage²⁰², kojega dana će se, ako to bude bilo moguće, podjeljivati nagrade za sve razlikujući kvalitetu nagrada prema zaslugama onih koji su pohađali vjeronauk. Običava se također tom prigodom načiniti javnu raspravu za sve one koji su već pošli kroz sve razrede²⁰³.

Da bi ta stvar lijepo napredovala, mogu se izabrati nekoliko osoba sa sljedećim dužnostima. Treba imati na umu da ono što vrijedi za dužnosti muškaraca vrijedi i za dužnosti žena.

Prva dužnost pripada dakle predsjedniku, i ovaj neka bude jedan od gospoda iz župe, ili koja crkvena osoba, koji će na posebnom mjestu paziti na točnost odvijanja oratorija²⁰⁴, te će animirati svojom prisutnošću, i uzornim ponašanjem sve druge kako bi dobro obavili vlastite dužnosti. Predsjednik će imati dva pomoćnika, koji će sa žarom promicati pohađanje katekizma također među odraslima, i koji će, dok se tumači katekizam u razredima, prisustvovati će obilazeći ih naokolo uz veliku korist za njihove duše; i nakon što se svrši katekizam u razredu bit će pouka koju će održati župnik za sve, na taj način će se puno pripomoći uzdizanju samoga duha u stjecanju mudrosti svetih.

Kad se pak radi o ženama, predsjednica će uvijek biti jedna gospođa ili neka druga priznata osoba u župi; i ovdje bi bilo dobro razmišljati o tome da se zaposli i svjetovnjake da bi s odgovarajućim dužnostima sudjelovali u katekiziranju, ukoliko je također iskustvo poučno; tamo gdje se tako organizira vjerska pouka plodovi su znatni.

Bit će osim toga i tajnik koji će za vrijeme blagdana pribilježiti one koji pohađaju, kako bi imao bolji vid u pohađanju prigodom godišnjeg nagrađivanja, što bi bilo dobro kada bi se to moglo posvuda provesti, u čemu bi se vidjelo također i žar svih onih kojima su povjereni različite dužnosti. Potom će se izabrati dvojicu koji će biti zadužen za šutnju, koji će bdjeti nad šutnjom i nad tim da se sve dobro odvija, a njihova dužnost će isto biti da se pobrinu kako bi križ uvijek kružio prije vjerske pouke, i na taj će se način bolje upućivati narod da se trse oko pohađanja.

Potrudit će se da muškarcima budu učitelji crkvene osobe, a za žene će biti dobro da bi Maestre Pie ili druge pobožne žene pripomogle svojim žarom u točnom izvršavanju ovog djela.

Upozoravamo na koncu župnike da se povremeno sastanu sa svima onima koji imaju neko zaduženje, tako da će se na taj način promicati slava Božja na dobrobit duša. Amen.

IZREKE O PONIZNOSTI

IZREKE

Poticaji na proučavanje svete kreposti poniznosti koju toliko preporučuje Naš Božanski Učitelj Isus Krist, kako bi se primjenjivali svakog dana u mjesecu, posebno braća, i sestre časne Nadbratovštine Njegove Presvete Krvi²⁰⁵.

²⁰² Revizija: riječi «sv. Alojzije Gonzage» zamijenjene su riječima *Presv. Bezgrešne Marije za ženski te sv. Alojzije za muški svijet.*

²⁰³ Revizija: dodaju se riječi *ukoliko se tiče dječaka.*

²⁰⁴ Vjerojatno treba pisati *rasporeda* (tal. *Orario*) umjesto *oratorija* (tal. *Oratorio*). Ustvari, sv. Gašpar često puta upotrebljava riječi «točno» i «točnost» zajedno s pojmom «raspored» a ne «oratorij».

²⁰⁵ Revizija: riječi «posebno braća, i sestre časne Nadbratovštine Njegove Presvete Krvi» su prekrížene. Sv. je Gašpar bio dodao a zatim prekrížio: [...] *zastavljene od pokojnog Mons. Albertinija biskupa Terracine itd.*

- 1 Tko ne živi ponizno nije dostojan
Ući u blaženo Kraljevstvo.
- 2 O prava je istina da je bez poniznosti
Sve obmana i ispraznost.
- 3 Ako ćeš postići pravu poniznost
S njom ćeš posjedovati sve kreposti.
- 4 Ako hoćeš u životu biti zadovoljan
Drži poniznost kao pratilju svakog momenta.
- 5 Ako tražiš utjehu
Prihvati radosna srca poniženje.
- 6 Tko se smatra slabašnim, i nevrijednim
Ne trpi zbog uznemiravanja i gorčine.
- 7 Tko će biti duhom, i srcem ponižen
U vječnosti će biti od Boga uzdignut.
- 8 Obogatit ćeš se, da se ne može procijeniti
Ako ćeš mirno i ponizno prihvaćati obezvređivanje.
- 9 Oholica, i bahati često misli
Kako si lud i kukavan.
- 10 Gledaj svoj jad; i svoje ništavilo
I u poniženju ćeš biti strpljiv.
- 11 Tko živi odbačen, i ponizan u srcu
Ismijavanje i uvredu smatra najjačom čašću.
- 12 Kada će te ljudi suditi
Misli na prah od kojeg si postao.
- 13 Ako nisi spreman oprostiti uvrede,
Bez poniznosti bit ćeš dvoličan.
- 14 Znadeš li zašto se pri ponižavanju osjećaš nezadovoljnim?
Jer ne želiš priznati svoje ništavilo.
- 15 Ako zazireš od poniznosti, misli na Boga!
A potom reci samom sebi, tko sam ja?
- 16 Svako dobro koje je u tebi, svako dobro
Proistječe i dolazi od Boga.
- 17 Hvaliti se samim sobom, kako imaš srca?
Ako sve ono što ti paše dolazi od Boga.
- 18 Ja sam pepeo, i crv, i blato i dim
Pa ipak se oholim i nadimljem.
- 19 Budno promatraj pokop
Pa ćeš onda brinuti za poniznost.
- 20 Ako želiš krenuti stazom poniznosti
Nemoj biti navezan na svoje mišljenje.
- 21 Tko daje sebi za pravo, i previše se voli
Neće nikad postići da bude ponizan.
- 22 Tko prema poniznosti njeguje svako poštovanje
Podnosi svoje i greške drugih.
- 23 Tko u duši čezne za poniznošću
Želi svakome biti podložan.
- 24 Ako iskreno želiš poniznost
Cijeni druge ali sebe ne.
- 25 Ako ne cijeniš bližnjega, i ismijavaš ga
To je znak da se previše pouzdaješ u sebe.

- 26 Ako radeći padneš u kakvu pogrešku
Nemoj se uznemirivati nego budi ponizna srca.
- 27 Kada je srce rasplakano, i poniženo
Nije od Božje dobrote odbačeno.
- 28 Budi ponizan kada si pogriješio
I imat ćeš mir kada te budu ispravljali.
- 29 Boj se sebe, a pouzdavaj se u Boga
Ako u srcu čezneš za poniznošću.
- 30 Ne može se protiviti tome, da je pravi cilj
Radost Božja i ljubav do nje.
- 31 Što ti koristi da te svi hvale
Ako te Gospodin kudi?

**Neka je uvijek blagoslovljen, i hvaljen
Isus, koji nas je spasio svojom Krvlju.**

KRAJ

IMPRIMATUR

Si videbitur R.mo P. M. Sacr. Pal. Apost.

Candidus Maria Frattini Archiep. Philipp. Vicesg.

IMPRIMATUR

Fr. Thomas Dominicus Piazza Ord. Praed. Et Soc.

R. P. Mag. Sac. Pal. Ap.